

Veiligheidsregio IJsselland

Brandweer | GHOR | Politie | Gemeenten

Programmabegroting 2019 (inclusief meerjarenraming 2020-2022)

Veiligheid: voor elkaar

Definitief, 20 juni 2018

Documentgegevens

Nr.	Datum	Verspreid aan	T.b.v. vergadering
1	Januari 2018	Henk Schreuders, Marco Huisman, Marcel Kluin, Hubert Weitenberg, Norbert Bosman, Richard Kamphuis.	6 februari 2018
2	1 maart 2018	Managementteam, Richard Kamphuis, Hubert Weitenberg, Marco Huisman, Norbert Bosman, Marcel Kluin, Marc Mondria, Carla Grummel, Robert Jan Maaskant, Robert Steenbergen, Theo van Leussen, Bea Stegeman, Jaap Wolf.	6 maart 2018
3	8 maart 2018	Dagelijks bestuur	15 maart 2018
4	31 maart 2018	Gemeenten Algemeen bestuur	20 juni 2018

Documentbeheer/ eigenaar	Marjolein Fransen
Projectleider	Marc Kool en Marjolein Fransen
Vastgesteld door	Algemeen bestuur
Datum vaststelling	21 juni 2018
Geplande evaluatiedatum	1 januari 2020
Digitale vindplaats	MyCorsalD: V18.001192

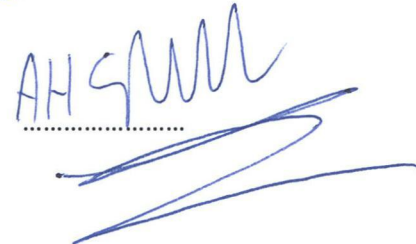
Deze begroting is vastgesteld door het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland d.d. 20 juni 2018.

Drs. H.J. Meijer
Voorzitter Veiligheidsregio IJsselland

Drs. A.H. Schreuders
Secretaris Veiligheidsregio IJsselland

.....

AH Schreuders
.....

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	5
2	Inleiding	6
2.1	Veiligheidsregio IJsselland	6
2.1.1	Kenmerken	6
2.1.2	Samenwerking	6
2.1.3	Missie en visie	7
2.1.4	Beleidsagenda 2020 – 2023	7
2.1.5	Responsief in een actieve samenleving	8
2.2	Andere ontwikkelingen	8
2.2.1	Veranderende wet en regelgeving	8
2.2.2	Invloed van de gemeenteraden	9
2.2.3	Ontwikkelingen in de samenleving	9
2.3	Opbouw begroting	9
2.3.1	Financiering en verdeelmethodiek	10
3	Exploitatiebegroting	11
3.1	Inleiding	11
3.2	(Meerjaren)begroting 2019-2022	11
3.3	Toelichting exploitatiebegroting 2019-2022	13
3.3.1	Toelichting exploitatiekosten	13
3.3.2	Toelichting exploitatiebaten	17
3.3.3	Toelichting algemene dekkingsmiddelen	17
3.3.4	Overzicht baten en lasten	19
4	Programma Crisisbeheersing	20
4.1	Deelprogramma Voorkomen	20
4.1.1	Algemeen	20
4.1.2	GHOR	20
4.2	Deelprogramma Bestrijden	21
4.2.1	Algemeen	21
4.2.2	GHOR	23
4.2.3	Bevolkingszorg	23
5	Programma Brandweezorg	26
5.1	Deelprogramma Voorkomen	26
5.2	Deelprogramma Bestrijden	27

5.2.1	Algemeen	27
5.2.2	Meldkamer	28
6	Verplichte paragrafen	30
6.1	Paragraaf risico's en weerstandsvermogen	30
6.2	Paragraaf bedrijfsvoering	33
6.3	Paragraaf verbonden partijen	34
6.4	Paragraaf financiering	36
6.5	Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	39
6.6	Paragraaf bezuinigingen & efficiency- en schaalvoordelen	39
7	Formatieplan 2019	42
8	Balans 2019 – 2022	43
8.1	Algemeen	43
8.2	Waarderingsgrondslagen	44
8.3	Toelichting activa	44
8.4	Toelichting passiva	45
	Bijlage 1 Technische uitgangspunten begroting	47
	Bijlage 2 Investerings 2019	49
	Bijlage 3 Overzicht taakvelden en overhead	50
	Bijlage 4 Brandweerkazernes in eigendom (i.v.m. btw-herziening)	51
	Bijlage 5 Overzicht bijdrage per gemeente 2019	52
	Bijlage 6 Infographic	53

1 Samenvatting

De programmabegroting 2019 laat in het programmadeel zien welke effecten we in 2019 bereiken en wat we gaan doen om die effecten te bereiken. In het begrotingsdeel staat wat dat gaat kosten.

Het grootste deel van de taken en de kosten heeft betrekking op de organisatie van de brandweezorg in de elf gemeenten die bij Veiligheidsregio IJsselland aangesloten zijn. Daarnaast op de (voorbereiding op) de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

In deze begroting worden geen extra middelen gevraagd voor nieuw beleid. Voor nieuw beleid hanteren wij het principe 'nieuw voor oud'. Voor loon-/sociale lasten is een stijging van 2,4% gehanteerd voor het jaar 2019 en een prijsstijging van 2,10% (inclusief 0,50% nacalculatie). Ook is de onlangs afgesloten nieuwe cao, die geldt van 1 mei 2017 tot 1 januari 2019, structureel verwerkt in deze begroting. Deze ontwikkeling is in de tweede bestuursrapportage 2017 aangekondigd, waarbij is geconstateerd dat er een structureel nadelig financieel effect ontstaat. Bestuurlijk hebben wij afgesproken om nacalculatie toe te passen. In totaliteit leidt deze autonome ontwikkeling tot een stijging van de gemeentelijke bijdrage met 1,1 miljoen euro. De gevolgen hiervan voor uw gemeente kunt u zien in bijlage 5 bij deze begroting.

Tevens kwamen wij er, tijdens een vorig jaar uitgevoerde analyse van de salarissen, achter dat de werkgeverslasten op diverse toelagen (afbouw, garantie, beschikbaarheid, onregelmatigheid) niet verwerkt zijn in de begroting. Dit is in de eerste bestuursrapportage 2017 reeds gemeld, waarbij is aangegeven dat dit structureel in de begroting van 2019 verwerkt zou gaan worden. Het gaat om een bedrag van 352.000 euro. Hierover is afgesproken dat de veiligheidsregio dit gaat invorderen en financiële dekking zoekt in de eigen begroting. De hieruit voortvloeiende begrotingswijziging wordt vervolgens verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2019.

In een Infographic, die als bijlage 6 bij deze begroting is gevoegd, is de begroting op een A4'tje op een toegankelijke manier weergegeven.

2 Inleiding

2.1 Veiligheidsregio IJsselland

2.1.1 Kenmerken

Als Veiligheidsregio IJsselland organiseren we samenwerking van politie, brandweer, geneeskundige hulpverlening, gemeenten (bevolkingszorg) en andere crisispartners. Gericht op het vergroten van de veiligheid en op het adequaat aanpakken van incidenten, branden, rampen en crises. Sinds januari 2014 zijn we ook verantwoordelijk voor de lokale brandweertzorg, verdeeld over 35 brandweerkazernes en -posten in de elf gemeenten van onze regio. We werken samen op grond van een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten in IJsselland en zijn daarmee verlengd lokaal bestuur. Onze regio kent bijna 520.000 inwoners.

Veiligheidsregio IJsselland is robuust, geniet vertrouwen en heeft sinds het ontstaan van de organisatie veel bereikt. Nu is het moment daar om vanuit een heldere koers en visie invulling te geven aan de rol van regievoerder binnen het netwerk van crisis- en convenantpartners en de integraliteit en hieruit voortvloeiende meerwaarde van de veiligheidsregio verder te bevorderen. Dit vraagt lef, initiatief, keuzes en scherpe strategische doelen. Veiligheidsregio IJsselland kan hierdoor een nog grotere bijdrage leveren aan de veiligheid van de inwoners, bedrijven en instellingen in IJsselland (citaat uit rapport visitatiecommissie 2018).

In 2017 besloot het bestuur tot aanpassing van de organisatie. Ontwikkelingen in de samenleving, ook op het gebied van veiligheid, vragen om een wendbare organisatie. Een organisatie ook die duidelijk voor ogen heeft welke waarde zij vanuit haar kracht toevoegt op basis van de behoefte vanuit de samenleving. En welke rol zij daarin in neemt. Het bestuur wenst een doorontwikkeling waardoor Veiligheidsregio IJsselland vanuit een meer extern gerichte focus beter in staat is in te spelen op maatschappelijke (veiligheids)behoeftes.

De doorontwikkeling maakt het mogelijk om in te spelen op de opgave dat een veiligheidsregio samen met anderen een bijdrage levert aan het in stand houden en continueren van de leefbaarheid in de samenleving. Het klassieke risicoprofiel moet worden verbreed, waarbij de veiligheidsregio mogelijk te dealen heeft met effecten, zonder eigenaar van het primaire probleem te zijn. Bijvoorbeeld door aantasting van het internetfundament, een aardbeving (natuurlijk of door gaswinning), cyber verstoring (vitale sector) cyberaanval betalingsverkeer, extreem weer.

2.1.2 Samenwerking

Veiligheidsregio IJsselland en Veiligheidsregio Noord & Oost Gelderland beheren samen met de Politie Oost Nederland en de Regionale Ambulancevoorziening IJsselland en Witte Kruis een

gezamenlijke Meldkamer Oost Nederland, zoals geregeld is in de gemeenschappelijke regeling Meldkamer Oost Nederland.

In Oost-Nederland werken de vijf veiligheidsregio's samen met de politie en de Regionale Ambulance Voorzieningen aan een nieuwe meldkamer, die eind 2020 operationeel moet zijn. In deze nieuwe meldkamer moeten ontwikkelingen in de digitale wereld, het zaakgericht werken, informatiegestuurd handelen en *realtime* informatie delen hun intrede doen.

In 2017 heeft het bestuur het samenvoegingsplan Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) Oost vastgesteld. Op basis van dit plan werkt een (interregionale) projectorganisatie een zestal deelprojecten uit: multi Oost 5, Meldkamer organisatie, menskant, informatievoorziening en incidentbestrijding. Het deelproject 'incidentbestrijding' wordt getrokken door IJsselland.

De voorzitters van alle veiligheidsregio's in Nederland zitten in het Veiligheidsberaad. Het Veiligheidsberaad overlegt periodiek met de Minister van Justitie & Veiligheid over strategische ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en andere relevante zaken in relatie tot de veiligheidsregio's.

2.1.3 Missie en visie

In het Organisatieplan Veiligheidsregio IJsselland 2018 is de volgende missie en visie geformuleerd:

Missie (*waarom bestaan wij?*)

Versterken van veiligheid in de fysieke leefomgeving: risico's beperken waar het kan en incidenten bestrijden waar het moet.

Visie (*hoe realiseren wij onze missie?*)

Wij:

- kennen de risico's en communiceren hierover in IJsselland naar inwoners, bedrijven en instellingen;
- maken gebruik van het vakmanschap van integere medewerkers;
- verbinden ons in het netwerk door samenwerking met burgers en partners;
- adviseren over en denken mee in veiligheidsvraagstukken door de inbreng van onze kennis en kunde en stimuleren zelfredzaamheid van inwoners, bedrijven en instellingen;
- bereiden ons voor op mogelijke incidenten, ook samen met onze partners;
- bestrijden incidenten wanneer ze zich voordoen en coördineren de inzet.

2.1.4 Beleidsagenda 2020 – 2023

Het jaar 2018 is het laatste jaar van het meerjarenbeleidsplan 2015-2018. In dat jaar is de voorbereiding gestart van de volgende beleidsperiode. Hierbij sluiten we aan op de beleidscyclus van gemeenten die na de gemeenteraadsverkiezingen een nieuwe periode van vier jaar ingaat. Om het beleid in lijn te brengen met de beschikbare financiële middelen is ook een directe koppeling met de

jaarlijkse begroting wenselijk. We werken daarom samen met de gemeenten toe naar een strategische beleidsagenda 2020 die vervolgens van jaar tot jaar wordt uitgewerkt via de programmabegroting naar concrete resultaten. De in 2017 uitgevoerde zelfevaluatie en visitatie vormen de bouwstenen om gericht tot uitwerking van de beleidsagenda te komen.

2.1.5 Responsief in een actieve samenleving

Veiligheidsregio IJsselland wil een zichtbare, faciliterende en verbindende partner zijn voor alle partijen waarmee we samenwerking aan veiligheid. Dit betekent dat we onze blik verbreden, signaleren wat er in onze omgeving speelt, nieuwe relaties aangaan en bestaande relaties verstevigen. Ophalen én brengen. Dit doen we door ook accountmanagement in te zetten. Iedere gemeente, maar ook partner binnen en buiten Veiligheidsregio IJsselland heeft een eigen accountmanager vanuit de veiligheidsregio. Hiermee zorgen we voor verbinding tussen burgers, bedrijven, gemeenten en de veiligheidsregio, maar ook het netwerk daar omheen.

2.2 Andere ontwikkelingen

2.2.1 Veranderende wet en regelgeving

De Omgevingswet treedt naar verwachting in 2021 in werking. Onze taak verandert hierdoor ook. Waar de gemeenten nu nog een dossier voorleggen aan de brandweer, zal dat in de toekomst diegene die wil bouwen, en namens hem de architect, zijn. De brandweer heeft dan alleen nog een adviesrol op risicovolle dossiers en gaat het proces toetsen en niet (meer) het eindresultaat. De adviesrol bij die risicovolle dossiers, is in een algemene maatregel van bestuur (AMvB) vastgelegd, maar staat ter discussie. De toegevoegde waarde van het brandweeradvies, de adviesvaardigheid en efficiëntie gaan de komende jaren bepalen wat de rol van de brandweer in de toekomst wordt.

Per 25 mei 2018 geldt de Algemene verordening gegevensbescherming. Vanaf die datum geldt dezelfde privacywetgeving in de gehele Europese Unie. Als veiligheidsregio hebben we ons hierop voorbereid door in 2017 het informatieveiligheidsbeleid vast te stellen. Hierin staat op welke wijze wij invulling geven aan de Algemene verordening gegevensbescherming. Wij doen dit onder andere door het maken van een verwerkingsregister, het aanstellen van een functionaris gegevensbescherming en een procedure voor het voorkomen van datalekken.

De Eerste Kamer stemde 8 november 2016 in met het initiatiefvoorstel Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). De belangrijkste gevolgen zijn dat de arbeidsrechtelijke (rechts)positie van ambtenaren gelijk wordt aan die van werknemers in het private bedrijfsleven, en dat er een nieuwe (gewijzigde) Ambtenarenwet komt. De beoogde inwerkingtreding van de wet is 1 januari 2020. Deze wet heeft, zoals het er nu naar uitziet, gevolgen voor de status van de brandweervrijwilliger. Dit zou tot een substantiële kostenstijging leiden. Om die reden heeft de minister een jaar uitstel verleend voor alle medewerkers van de veiligheidsregio's. Op landelijk niveau, onder andere in de Brandweerkamer van de VNG, wordt onderzocht hoe met deze materie om te gaan.

2.2.2 Invloed van de gemeenteraden

Een onderwerp waar de laatste jaren veel aandacht voor is, is de invloed van de gemeenteraden op de uitvoering van taken die zij via bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling op regionale schaal laten uitvoeren. De aandacht is erop gericht om gemeenteraden bij de reguliere momenten van beleidsontwikkeling zodanig mee te nemen dat ze in staat zijn om vanuit de lokale context afwegingen te maken voor vraagstukken met een bovengemeentelijke/regionaal effect. Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 levert Veiligheidsregio IJsselland een bijdrage aan het inwerkprogramma voor de nieuwe raadsleden. Van daaruit worden gemeenteraadsleden uitgenodigd mee te werken aan de beleidsagenda 2020-2023 van Veiligheidsregio IJsselland. Ook leggen we het concept van deze beleidsagenda ter consultatie voor aan de gemeenteraden van alle elf gemeenten.

2.2.3 Ontwikkelingen in de samenleving

Vergrijzing en verminderd zelfredzamen

De trend is dat ouderen en mensen met psychische of lichamelijke problemen steeds meer op zichzelf wonen en niet meer in instellingen. Dat vraagt van de veiligheidsregio om een doelgroepgerichte benadering ter voorkoming van branden. Ingezet wordt op het verhogen van het brandveiligheidsbewustzijn. In de wetenschap dat er groepen die verminderd zelfredzaam die kwetsbaar zijn en daarom om andere aandacht vragen.

Nieuwe dreigingen

We zien een toename van nieuwe dreigingen in de samenleving. Deze beperken zich niet tot de eigen regio of de landsgrenzen, maar zijn internationaal. Hierbij kan gedacht worden aan de gevolgen van cybercrime, de klimaatverandering en terrorisme. Het is noodzakelijk deze thema's tastbaar te maken door te concretiseren wat de effecten zijn van dergelijke ontwikkelingen op de veiligheid op de lokale samenleving.

2.3 Opbouw begroting

De programma-indeling van deze begroting kent een nieuwe opzet. De indeling is vereenvoudigd en sluit meer aan bij de beleavingswereld van onze grootste opdrachtgever, de gemeenten. Dat maakt dat we slechts twee programma's hebben: crisisbeheersing en brandweertzorg. Beide programma's zijn ingedeeld in een deelprogramma 'voorkomen' en een deelprogramma 'bestrijden'. Op die deelprogramma's heeft zo nodig een verfijning plaatsgevonden. De totale indeling is als volgt:

1. Programma Crisisbeheersing
 - a. Voorkomen
 - Algemeen
 - GHOR
 - b. Bestrijden

- Algemeen
 - GHOR
 - Bevolkingszorg
2. Programma Brandweertzorg
- a. Voorkomen
 - b. Bestrijden
 - Algemeen
 - Meldkamer

Elk programma beschrijft het beleidskader dat van toepassing is en de van belang zijnde ontwikkelingen en geeft antwoord op de vragen:

- Welk effect bereiken we in 2019?
- Wat gaan we doen om dat effect te bereiken?
- Wat gaat het kosten?

2.3.1 Financiering en verdeelmethode

De financiering van de veiligheidsregio bestaat primair uit twee geldstromen. Het grootste deel van de inkomsten (circa 81%) komt uit bijdragen van de elf aangesloten gemeenten. Een kleiner deel (circa 13%) komt uit een rijksbijdrage, de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Het resterende deel (circa 7%) wordt ingebracht door derden voor diensten die door de veiligheidsregio worden geleverd (o.a. van GGD IJsselland voor de dienstverlening op het gebied van bedrijfsvoering). Veiligheidsregio IJsselland realiseert haar ambities met de financiële middelen die wij ontvangen. In deze begroting worden geen extra middelen gevraagd voor nieuw beleid. Voor nieuw beleid hanteren wij het principe 'nieuw voor oud'.

In 2013 besloot het algemeen bestuur hoe de kosten die de gemeenten betalen, verdeeld worden over de elf gemeenten. In de gekozen methode werden de kosten gebaseerd op de historische kosten, de kosten van de gemeenten voor brandweer en rampenbestrijding van voor de regionalisering van de brandweer per 1 januari 2014. Deze methode is drie jaar gehanteerd (2014, 2015 en 2016).

Voorafgaand aan de begroting 2017 is de verdeelmethode herzien. Door het algemeen bestuur is op 23 maart 2016 namelijk gekozen voor een combinatiemodel voor de verdeling van de kosten. De kosten worden vanaf 2017 voor 75% verdeeld op basis van de historische kosten en voor 25% op basis van een meer geobjectiveerde methode, te weten het gemeentefonds.

Het jaar 2019 is het derde jaar waarin de herziende verdeelmethode wordt toegepast. Bestuurlijk is afgesproken na drie jaar te bezien of het geobjectiveerde aandeel van het gemeentefonds in de verdeelmethode kan worden vergroot. Dit proces loopt parallel met de voorbereiding van de programmabegroting 2020.

3 Exploitatiebegroting

3.1 Inleiding

In dit deel van de begroting worden de financiële uitkomsten van de (meerjaren)begroting van Veiligheidsregio IJsselland gepresenteerd. In deze programmabegroting 2019 en meerjarenramingen 2020-2022 worden geen extra middelen gevraagd voor nieuw beleid. De in 2014 bestuurlijk vastgestelde bezuinigingsvoorstellen en de nieuwe besparingsvoorstellen als gevolg van efficiëntie- en schaalvoordelen zijn in de primitieve begroting verwerkt.

Voor loon-/sociale lasten is een stijging van 2,4% gehanteerd voor het jaar 2019 en een prijsstijging van 2,10% (inclusief 0,50% nacalculatie). Ook is de onlangs afgesloten nieuwe cao 1 mei 2017 tot 1 januari 2019 structureel verwerkt in deze begroting. Deze ontwikkeling is in de 2e bestuursrapportage 2017 aangekondigd, waarbij is geconstateerd dat er een structureel nadelig financieel effect ontstaat. Bestuurlijk hebben wij afgesproken om nacalculatie toe te passen. Alle genoemde ontwikkelingen hebben een hogere gemeentelijke bijdrage van 1,1 miljoen euro tot gevolg.

Dit is het tweede begrotingsjaar waar de verandering van de BBV-regelgeving (Besluit begroting en verantwoording) is opgenomen. Gemeenten hebben deze al toe moeten passen op de begroting 2017. Voor gemeenschappelijke regelingen zijn de nieuwe richtlijnen vanaf 2018 van kracht. De belangrijkste ontwikkeling hierin is dat overhead niet meer mag worden toegerekend aan de programma's. Dit heeft gevolgen voor de tabel wat gaat het kosten per programma.

De verdeling van de kosten over de verschillende programmaonderdelen wordt afzonderlijk zichtbaar gemaakt in hoofdstuk 4.

3.2 (Meerjaren)begroting 2019-2022

In de begroting worden bijna alle structurele lasten met structurele baten gedekt, met uitzondering van een maatwerkafpraak met de gemeente Olst-Wijhe van 33.419 euro. In deze gemeente worden de eenvoudige taken op het gebied van toezicht en handhaving nog verricht door personeel in loondienst van de veiligheidsregio. Bij de meeste gemeenten werden deze eenvoudige taken al in de afronding van de financiële nulmeting verrekend en door hen zelf uitgevoerd. Mocht de gemeente Olst-Wijhe in de toekomst besluiten om de eenvoudige taken zelf te verrichten, dan dient dit binnen de veiligheidsregio te leiden tot een bezuiniging van 33.419 euro.

Verder worden de gemeente Staphorst en Steenwijkerland voor het laatste jaar met 67.360 euro incidenteel gecompenseerd uit de bestemmingsreserve ontwikkelingen VR.

Hieronder een overzicht van de incidentele baten en lasten in de begroting 2019:

Jaar 2019	Baten	Lasten	Saldo
Maatwerkafpraak Olst Wijhe	€ -33.419	€ -	€ -33.419
Incidentele compensatie gemeente Staphorst en Steenwijkerland	€ -67.360	€ -	€ -67.360
	€ -100.779	€ -	€ -100.779

Het volgend overzicht van de begroting 2019 en meerjarenramingen 2020-2022 is op hoofdlijnen en verdeeld in tien categorieën. Voor de vergelijking is de kolom begroting 2018 opgenomen en zijn de voorlopige rekeningcijfers 2017 toegevoegd. Tussen de cijfers van 2018 en 2019 zijn verschillen te zien. Deze verschillen worden veroorzaakt door: de bezuinigingen naar aanleiding van de regionalisering, indexeringen en interne verschuivingen (bijvoorbeeld kapitaallast kazernes in het jaar van terugkoop gemeente omgezet in een huurlast) en de besparingsvoorstellen als gevolg van efficiëntie- en schaalvoordelen die zijn verwerkt.

In paragraaf 3.3 wordt een toelichting gegeven per categorie.

EXPLOITATIE VEILIGHEIDSGEGEBIED IJSSPELLAND						
bedragen x € 1.000						
	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Meerjarenraming		
				2020	2021	2022
Exploitatiekosten						
1. Personeel	-25.810	-24.724	-26.016	-25.962	-25.904	-25.829
2. Huisvesting	-4.734	-4.821	-5.095	-5.089	-5.097	-5.121
3. Brandweermaterieel	-4.782	-4.719	-4.735	-5.111	-5.293	-5.382
4. Opleiden & Oefenen	-2.380	-2.539	-2.587	-2.582	-2.577	-2.577
5. Automatisering & verbindingen	-1.589	-1.881	-1.892	-1.983	-2.002	-2.016
6. Rente	-539	-864	-854	-883	-902	-900
7. Beheerskosten	-1.248	-1.075	-1.099	-1.098	-1.098	-1.098
8. Overige kosten	-3.395	-1.986	-1.924	-1.479	-1.345	-1.345
Totaal exploitatiekosten	-44.477	-42.609	-44.202	-44.187	-44.218	-44.268
Exploitatiebaten						
9a. Diverse opbrengsten	3.810	372	339	327	361	411
9b. Bijdrage GGD	2.418	2.341	2.440	2.437	2.434	2.434
Totaal exploitatiebaten	6.228	2.713	2.779	2.764	2.795	2.845
Algemene dekkingsmiddelen						
10a. Rijksbijdrage V en J:						
V&J - BDuR	5.744	5.679	5.752	5.752	5.752	5.752
10b. Gemeentelijke bijdragen	33.061	34.217	35.319	35.319	35.319	35.319
Totaal bijdragen	38.805	39.896	41.071	41.071	41.071	41.071
Exploitatieresultaat / Inverdieneffect	556	-	-352	-352	-352	-352

Wij gaan meerjarig (periode 2020 t/m 2022) uit van constante prijzen. De bovenstaande meerjarige fluctuaties vloeien niet voort uit nieuw beleid, maar zijn autonome ontwikkelingen (bezuinigingen/besparingen, verschuiving van kostencategorie en Btw-effect op de investeringen).

In het exploitatieoverzicht is te zien dat er geen structureel sluitende begroting wordt gepresenteerd. In de vergadering van het dagelijks bestuur op 15 maart 2018 is afgesproken om de werkgeverlasten op de toelagen van 352.000 euro binnen de bestaande begroting op te vangen. Hierover is afgesproken dat de veiligheidsregio dit gaat inverdienen en financiële dekking zoekt in de eigen begroting. De hieruit voortvloeiende begrotingswijziging wordt vervolgens verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2019.

3.3 Toelichting exploitatiebegroting 2019-2022

Dit deel van de begroting bevat per categorie een korte toelichting op de begrotingscijfers 2019 en indien nodig op de meerjarenramingen. De begrotingscijfers zijn zoveel mogelijk gerubriceerd naar herkenbare categorieën. De toelichting op de exploitatie volgt de nummering van de categorieën uit bovenstaand overzicht.

3.3.1 Toelichting exploitatiekosten

Hieronder staat een toelichting op de verschillende onderdelen van de exploitatiebegroting. De nummering verwijst naar de nummering in het exploitatieoverzicht.

1. Personeel

Het totaal aan geraamde personeelslasten bedraagt ruim 26,02 miljoen euro en bestaat uit: loonkosten beroeps, vrijwilligersvergoeding en overige personeelskosten.

Loonkosten beroeps

Het uitgangspunt voor de raming van deze loonkosten in 2019 is de formatieomvang van 285,33 fte en de kwalitatieve schaalindeling hiervan, hierbij is rekening gehouden met de bezuinigingen. De loonkosten voor 2019 zijn gebaseerd op de werkelijke loonkosten voor 2018 (inclusief de kosten van de 14,4 uren vanuit het Individueel Keuzebudget) en rekening houdend met de indexering van 2,4%, conform de technische uitgangspunten (zie bijlage 1). Deze autonome ontwikkeling betekent voor de gemeentelijke bijdrage een stijging van bijna 280.000 euro.

In de cijfers van de begroting 2018 is nog geen rekening gehouden met de nieuwe cao, aangezien deze tijdens het opstellen nog niet bekend was. Bestuurlijk is afgesproken om nacalculatie toe te passen. Door in de begroting 2019 uit te gaan van de werkelijke loonkosten voor 2018 wordt de laatst bekende cao-ontwikkelingen (3,25%) en sociale lasten (stijging APB premies per 1-1-2018) structureel meegenomen. De huidige cao loopt tot 1 januari 2019.

In de begroting 2018 was 1,5% ruimte om een stijging van de lonen en de sociale lasten op te vangen. Uit analyse van de werkelijke salarissen januari 2018 blijkt dat de totale stijgingen meer zijn, dan financieel beschikbaar is en een nadeel veroorzaakt van 573.000 euro.

Daarnaast is in de 1^e bestuursrapportage 2017 geïnformeerd over de werkgeverlasten van de toelagen. De organisatie betaalt de medewerkers diverse toelagen (afbouw, garantie, beschikbaarheid, onregelmatigheid). Tijdens de analyse van de salarissen in 2017 is ontdekt dat de werkgeverlasten op deze toelagen niet zijn begroot. Dit betreft een structureel nadeel van 352.000 euro. Hierover is afgesproken dat de veiligheidsregio dit gaat invorderen en financiële dekking gaat zoeken in de eigen begroting.

Vrijwilligersvergoeding

Bij de raming van de vergoeding aan de brandweervrijwilligers (3,96 miljoen euro) is ook rekening gehouden met de loonontwikkelingen en is ruim 67.000 euro hoger dan in 2018 en veroorzaakt ook een hogere gemeentelijke bijdrage.

Overige personeelskosten

Tot slot in de prijsindexering van 2,1% toegepast op de overige personeelskosten (bijvoorbeeld kosten ongevallenverzekering, reiskosten en inhuur derden). Dit veroorzaakt een stijging van 23.000 euro.

Samengevat:

In totaal stijgen de totale personeelskosten met structureel ongeveer 1,3 miljoen euro ten opzichte van begroting 2018. Hier tegenover staat een hogere bijdrage GGD van 96.000 euro (loonkosten bedrijfsvoering) en het invorderings-effect door het opvangen van de werkgeverlasten op de toelagen. Per saldo betekent dit 0,85 miljoen euro een hogere gemeentelijke bijdrage.

Loonindexering 2019 (2,4%)	280.000
Nacalculatie cao- gemeenten en sociale lasten	573.000
Werkgeverslasten toelagen	352.000
Loonindexering vrijwilligersvergoeding	67.000
Prijsindexering overige personeelskosten	25.000
<i>Totale stijging personeelskosten</i>	<i>1.297.000</i>
Verhoging bijdrage GGD	-96.000
Invorderings-effect (opvangen werkgeverslasten toelagen)	-352.000
Stijging van de gemeentelijke bijdrage	849.000

In de meerjarenramingen 2020 t/m 2022 is het uitgangspunt dat de lasten per saldo elk jaar licht afnemen. Dit is conform de afspraken in het Sociaal Plan. Verder is er meerjarig rekening gehouden met de aflopende garanties van het beroepspersoneel.

2. Huisvesting

Voor de 35 brandweerkazernes en -posten in de regio is het uitgangspunt dat deze in eigendom van de gemeenten blijven. Er zijn in 2013 huurcontracten afgesloten met de gemeenten. De huurprijs is gebaseerd op de kosteninventarisatie van de huisvesting in de nulmeting.

De huurprijs, die Veiligheidsregio IJsselland betaalt aan de gemeenten, bestaat uit het deel gemiddelde kapitaallasten van de brandweerpost, het deel van het gemiddelde bedrag voor het groot onderhoud (inclusief

21% btw) en het deel van de verzekeringskosten van de eigenaar. De huurprijs voor 2019 is 2,1% hoger dan de huurprijs van 2018. De werkelijke huurprijs in 2019 kan hoger uitvallen, conform artikel 9.2 van de algemene bepalingen bij de huurovereenkomsten. De lasten voor energie, schoonmaak, belastingen en dagelijks onderhoud worden rechtstreeks door de hurende partij (de veiligheidsregio) voldaan aan externe leveranciers en maken geen deel uit van de huursom.

Tijdens de regionalisering van de brandweer is voor negen brandweerkazernes een uitzondering gemaakt. Deze kazernes zijn tijdelijk in eigendom genomen door Veiligheidsregio IJsselland. Met deze tijdelijke overdracht is vermeden dat de btw-herzieningstermijn op gebouwen jonger dan tien jaar wordt toegepast. Bij de overgang naar huur moest anders in de geldende fiscale regelgeving de gecompenseerde btw naar rato van het aantal verstreken jaren door de betreffende gemeenten worden terugbetaald aan de Belastingdienst. Regiobreed zou hier een bedrag van ± drie miljoen euro mee zijn gemoeid.

In 2019 zijn wij nog eigenaar van vijf kazernes. De kapitaallasten (afschrijving en rente) zijn in het jaar van terugkoop door de gemeente omgezet in een huurlast. In bijlage 4 vindt u de specificatie van de nog in eigendom zijnde brandweerkazernes welke op 1-1-2014 zijn overgenomen en tegen welke boekwaarde. Na het verstrijken van de tienjaarstermijn worden de kazernes weer tegen de boekwaarde terug geleverd aan de gemeenten. In de begroting wordt uitgegaan van 3,5% aan rentelasten voor het aantrekken van vreemd vermogen voor de aankoop gedurende de periode van eigendom.

De huisvestingskosten maken onderdeel uit van het programma brandweer en het taakveld crisisbeheersing en brandweer, conform het BBV.

De stijging van de huisvestingskosten ten opzichte van de begroting 2018 wordt veroorzaakt door de toegepaste prijsindexering van 2,1% en doordat de kazernes in Nieuwleusen en Zwartsluis zijn omgezet in een huurlast.

3. Brandweermaterieel

Met ingang van 1-1-2014 heeft de veiligheidsregio de boekwaarde van al het brandweermaterieel overgenomen van de gemeenten, inclusief het beheer en onderhoud. De gemeentelijke bijdragen uit de nulmeting zijn gebaseerd op de gemiddelde kapitaallasten van al het aanwezige brandweermaterieel. Hierdoor heeft de organisatie structureel voldoende middelen om de noodzakelijke vervangingsinvesteringen te doen. Voor het verschil tussen de in een specifiek begrotingsjaar te ramen kapitaallasten en de gemiddelde kapitaallasten wordt een storting in of een onttrekking aan de hiervoor ingestelde egaliseriereserve gedaan. Per saldo wordt in 2019 een storting in de egaliseriereserve geraamd van 572.962 euro.

De kosten voor brandweermaterieel zijn iets gestegen ten opzichte van de begroting 2018, dit wordt veroorzaakt door de prijsindexering van 2,1%.

De jaarlijkse toename van de kosten van het brandweermaterieel wordt veroorzaakt door het btw-effect op de vervangingsinvesteringen, de huidige kapitaallasten voor vervanging zijn nog zonder btw.

De vervangingswaarden zijn niet geïndexeerd met 2,1%. In bijlage 2 staat het overzicht van de vervangingsinvestering voor 2019. Door de teams Beheer & Techniek en Repressie wordt kritisch beoordeeld of de vervanging noodzakelijk is. Bijlage 2 is gebaseerd op gedetailleerde specificaties die bij het vakteam Financiën ter beschikking zijn.

4. Opleiden & oefenen

De kosten voor opleiden & oefenen zijn gestegen ten opzichte van de begroting 2018. Dit wordt veroorzaakt door de prijsindexering van 2,1%.

5. Automatisering & verbindingen

De feitelijke ontwikkeling van de kostenvraag voor ICT in de nieuwe veiligheidsregio krijgt steeds meer vorm. De ICT-kosten zijn in beeld en passen binnen de beschikbare budgetten. De specifieke ICT-kosten zijn begroot onder het desbetreffende proces en vallen daarmee ook onder het desbetreffende taakveld, conform BBV. Alle aanwezige apparatuur is in beeld, waarmee een meerjarig vervangingsschema is opgesteld.

6. Rente

Evenals vorig jaar hanteren wij voor huisvesting 3,5% en voor het materieel 2,5%. De veiligheidsregio probeert binnen de geldende regelgeving op dit vlak zoveel mogelijk met kort geld te lenen. Hiermee maken wij optimaal gebruik van de lage rentepercentages, hetgeen incidentele onderuitputting kan opleveren. Deze incidentele onderuitputting gaat deel uitmaken van de tussentijdse bestuursrapportages. Conform BBV worden de rentelasten apart begroot op het taakveld treasury en vanuit dit taakveld weer toegerekend aan de andere taakvelden (overhead en crisisbeheersing en brandweer).

De rentelasten zijn lager ten opzichte van de begroting 2018. Dit wordt veroorzaakt door de omzetting van de rentelasten van de kazernes in Nieuwleusen en Zwartsluit in een huurlast.

Meerjarig zijn de rentelasten van de kazernes in het jaar van terugkoop door de gemeente omgezet in een huurlast (categorie huisvesting), hierdoor ontstaat per jaarschijf een verschil.

7. Beheerskosten

Dit zijn voornamelijk kosten van de bedrijfsvoering. De beheerskosten zijn gestegen ten opzichte van het jaar 2018. Dit wordt veroorzaakt door de toegepaste prijsindexering van 2,1%.

8. Overige

Alle niet onder de voorgaande categorieën onder te brengen posten zijn hier geraamd. Denk hierbij aan bijdrage aan derden, kosten OR en storting reserve. De overige kosten zijn lager ten opzichte van het jaar 2018. Dit wordt veroorzaakt door een lagere storting in de egaliseriereserve. Meerjarig is ook een daling van de kosten te zien door een lagere storting.

3.3.2 Toelichting exploitatiebaten

9a. Opbrengsten

Voor 2019 zijn de opbrengsten ook met 2,1% geïndexeerd. Ten opzichte van de begroting 2018 zijn de opbrengsten gedaald. Dit wordt veroorzaakt door het niet meer ontvangen van de bijdrage veiligheidsregio Drenthe voor brandweezorg op het grensgebied bij gemeenten De Wolden en Hollandscheveld.

Vennootschapsbelasting

Veiligheidsregio IJsselland heeft een verordening (inclusief tarieventabel) vastgesteld om inkomsten te kunnen heffen. Ons algemene standpunt met betrekking tot de heffing van vennootschapsbelasting en die van onze belastingadviseur is dat VRIJ niet belasting- en aangifteplichtig is. Namelijk met de volgende redenering: voor het overgrote deel van de activiteiten/ inkomsten is er geen sprake van deelname aan het economisch verkeer en dus kan er geen sprake zijn van het drijven van een onderneming. Bij de activiteiten (bijvoorbeeld detachering personeel), waarmee VRIJ wel deelneemt aan het economisch verkeer, wordt niet gestreefd naar winst en worden er geen structurele overschotten gerealiseerd. Wij zijn nog in gesprek met de belastingdienst en onze inspanning is om dit in een vaststellingsovereenkomst met stempel van de belastingdienst te krijgen.

9b. Bijdrage GGD

De gezamenlijke eenheid Bedrijfsvoering maakt deel uit van Veiligheidsregio IJsselland. De begroting is gebaseerd op het financieel kader zoals deze werd uitgewerkt in het vastgestelde organisatie- en formatieplan van de eenheid Bedrijfsvoering. De bijdrage van de GGD in deze eenheid is gebaseerd op het door de GGD ingebrachte financieel kader (44%). De bijdrage van de GGD is gestegen ten opzichte van de begroting 2018. Dit wordt veroorzaakt door de afgesproken indexeringen voor 2019. Meerjarig is een daling van de bijdrage te zien. Dit wordt veroorzaakt door de bezuinigingen.

3.3.3 Toelichting algemene dekkingsmiddelen

10. Algemene dekkingsmiddelen

De dekking voor de exploitatie van de veiligheidsregio valt uiteen in twee posten.

- 10a. Rijksbijdragen van het ministerie van Justitie & Veiligheid (J&V);
- 10b. Bijdragen van de elf gemeenten.

10a. Rijksbijdrage van het ministerie van Justitie & Veiligheid

Van het ministerie van Justitie & Veiligheid wordt een Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) ontvangen. Jaarlijks worden in de maanden juni en december budgetcirculaires BDuR van het ministerie ontvangen. Hierin wordt de bijdrage die de veiligheidsregio ontvangt, bekend gemaakt.

In de begroting 2019 zijn de voorlopig geldende bedragen (5,75 miljoen euro) uit de decembercircularis 2017 van J&V opgenomen. Dit is tijdens het opstellen van de begroting de laatste bekende circularis en waarbij wordt aangegeven dat de uitkering meerjarig gelijk blijft. De

BDuR-uitkering is structureel 73.000 euro hoger ten opzichte van de begroting 2018 door structurele bijstelling van de loon en prijscompensatie vanuit het Rijk en zorgt voor een minder hoge stijging van de gemeentelijke bijdrage.

10b. Bijdragen van de elf gemeenten

De basis voor de bijdragen van de gemeenten zijn de uitkomsten van de financiële nulmeting die werden vertaald in de eerdere begroting voor het jaar 2014 (historische kosten). De cijfers van 2019 zijn geïndexeerd voor lonen en prijzen, conform de technische uitgangspunten zoals in bijlage 1 is toegelicht. Verder is rekening gehouden met de incidentele compensatie van de gemeente Steenwijkerland en Staphorst via een onttrekking uit de bestemmingsreserve ontwikkeling VR. Tot slot wordt er vanaf 2018 een bijdrage betaald voor bevolkingszorg, conform bestuurlijke afspraken op basis van de businesscase bevolkingszorg.

Hieronder een opbouw van de gemeentelijke bijdrage:

Bijdrage 2018 excl. maatwerk, compensatie en BV	€ 33.721.923
BIJ: loonindex (2,4%) en prijsindex (2,10%) 2019. Inclusief gevolgen nieuwe cao.	€ 1.451.653
Af: Inverdieneffect 352.000 euro	€ -352.000
Bijdrage 2019 excl. maatwerk, compensatie en BV	€ 34.821.576
Af: incidentele compensatie nadeelgemeenten	€ -67.360
BIJ: Bijdrage bevolkingszorg (vanaf 2018)	€ 142.528
BIJ: Maatwerkafspraken 2019	€ 422.621
= Bijdrage 2019 gemeenten	€ 35.319.365
(zie bijlage 5 voor specificatie bijdrage per gemeente)	

De specifieke bijdrage per gemeente is berekend overeenkomstig de besluitvorming over de verdeelmethode op 23 maart 2016. Het algemeen bestuur heeft gekozen voor de variant 75% historisch en 25% gemeentefonds. Voor het opstellen van de begroting 2020 is er een evaluatiemoment en wordt gekeken of er ontwikkelingen zijn die een verhoging van het aandeel van het gemeentefonds mogelijk maken. De gekozen methodiek wordt tijdens de evaluatie in principe niet ter discussie gesteld, de evaluatie richt zich op de mogelijkheden om het aandeel van het gemeentefonds te verhogen. Daarnaast is er voor gekozen om Steenwijkerland en Staphorst de komende drie jaar incidenteel te compenseren voor het nadelige financiële herverdeeffect. Bij de evaluatie over drie jaar wordt opnieuw naar deze compensatie gekeken.

De bijdrage per gemeente staat in bijlage 5. De bijdrage is onderverdeeld in een vast aandeel en een maatwerkdeel. De maatwerkafspraken bestaan uit de FLO- bijdragen van gemeente Zwolle, Deventer en Kampen, alsmede de afspraak met de gemeente Olst-Wijhe op het vlak van de continuering van de advisering van eenvoudige taken op het gebied van toezicht en handhaving. De incidentele compensatie is ook afzonderlijk in beeld gebracht. Tot slot is het inverdieneffect van 352.000 euro apart inzichtelijk gemaakt.

3.3.4 Overzicht baten en lasten

In de onderliggende gedetailleerde ramingen in de begroting worden alle baten en lasten zoveel mogelijk rechtstreeks geraamd en verantwoord bij de twee programma's:

- Crisisbeheersing
- Brandweezorg

Het saldo van de totale exploitatiebegroting over 2019 bedraagt 40,93 miljoen euro. Hiervan kan 32,52 miljoen euro rechtstreeks worden toegerekend aan de programma's en 0,92 miljoen euro aan nog niet voorziene kosten (o.a. de flexibele schil) en 0,35 mln. als inverdieneffect. De ramingen van de ondersteunende diensten (overhead) komen uit op 7,84 miljoen euro. In de eerdere begroting werden deze indirecte kosten toegerekend aan de programma's met een simpele en toegankelijke verdeelsleutel. Door de BBV- wijzigingen is dit niet meer toegestaan. Hierbij een overzicht van baten en lasten per programma en waarbij de overheadkosten apart inzichtelijk zijn gemaakt. In bijlage 3 vindt u een overzicht op hoofdlijnen van de overheadkosten.

Jaar 2019	Baten	Lasten	Saldo
Programma Brandweezorg	€ -309.306	€ 30.342.431	€ 30.033.125
Programma Crisisbeheersing	€ -142.527	€ 2.129.358	€ 1.986.831
Algemene dekkingsmiddelen	€ -40.928.787	€ -	€ -40.928.787
Overige baten en lasten (flexibele schil)	€ -	€ 916.569	€ 916.569
Overhead	€ -2.366.489	€ 10.205.150	€ 7.838.660
Heffing VPB	€ -	€ -	€ -
Bedrag onvoorzien	€ -	€ -	€ -
Saldo van baten en lasten	€ -43.747.109	€ 43.593.507	€ -153.602
Toevoeging aan de reserve programma brandweer	€ -35.302	€ 491.966	€ 456.664
Onttrekking aan de reserves algemene dekkingsmiddelen	€ -67.360	€ 116.298	€ 48.938
Resultaat	€ -43.849.771	€ 44.201.771	€ 352.000

4 Programma Crisisbeheersing

4.1 Deelprogramma Voorkomen

4.1.1 Algemeen

Beleidskader

In de Wet veiligheidsregio's is als taak aan de veiligheidsregio's opgedragen om de rampenbestrijding en de crisisbeheersing te organiseren.

Welk effect heeft ons werk in 2019?

- Rampen en crises worden zoveel mogelijk voorkomen of beperkt.
- Het veiligheidsbewustzijn van inwoners wordt vergroot en versterkt.
- Evenementen in onze regio kunnen veilig plaatsvinden.

Wat gaan we doen om dat effect te bereiken?

- We brengen de risico's in de fysieke leefomgeving in beeld en baseren mede daarop onze operationele plannen, opleidingen en oefeningen.
- We verkleinen de risico's die aan de orde zijn door:
 - zowel intern als extern mee te denken over veiligheidsvraagstukken;
 - te participeren in samenwerkingsverbanden rondom de geprioriteerde risico's;
 - het aan inwoners, bedrijven en instellingen verstrekken van informatie en geven van advies over risicovolle gebeurtenissen en de te treffen veiligheidsmaatregelen.
 - het verstrekken van veiligheidsadviezen aan onze gemeenten in het kader van de evenementenvergunning.

4.1.2 GHOR

Beleidskader

GHOR staat voor geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio. De GHOR maakt deel uit van Veiligheidsregio IJsselland. In de 'warme' situatie is de GHOR belast met coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. In de 'koude situatie' houden medewerkers van het GHOR-bureau zich bezig met opleidingen, trainingen, oefenen, het geven van adviezen op het gebied van risico's en evenementen, het (mee)schrijven aan draaiboeken.

Welk effect heeft ons werk in 2019?

- Inwoners van onze regio die in een instelling voor 24-uurszorg verblijven, en die zichzelf niet zo goed kunnen redden, kunnen er vanuit gaan dat de instelling waar zij verblijven ervoor zorgt dat zij in crisissituaties zo veilig mogelijk zijn.
- De problematiek rond een aantal specifieke groepen mensen (kwetsbare groepen als ouderen) die zichzelf minder goed kunnen redden is verminderd.

Wat gaan we doen om dat effect te bereiken?

- We zorgen voor een sterkere informatiepositie binnen het geneeskundig netwerk, waardoor we continu inspelen op risico's en het netwerk als geheel beter kan anticiperen op mogelijk knelpunten.
- We helpen en stimuleren de partners in het geneeskundig netwerk en de instellingen die 24-uurszorg leveren, om zich door goede calamiteitenplannen en een goede crisisorganisatie voor te bereiden op crisissituaties.
- We zoeken contact met de organisaties die zich bezighouden met de problematiek van specifieke doelgroepen en helpen waar dat zinvol is.
- We zoeken zoveel mogelijk de samenwerking met GHOR'en om ons heen. Daarbij steken we in op een intensievere samenwerking met in ieder geval GHOR Noord- en Oost-Gelderland.
- We houden goed contact met de verschillende gemeenten in ons gebied en we zoeken in overleg continu naar mogelijkheden om elkaar te versterken.

4.2 Deelprogramma Bestrijden

4.2.1 Algemeen

Beleidskader

In het Besluit veiligheidsregio's zijn de basisvereisten voor crisisbeheersing vastgelegd.

Welk effect heeft ons werk in 2019?

- Rampen en crises die de regiogrens overschrijden worden even adequaat bestreden als rampen en crises in de eigen regio.
- Rampen en crises die de landsgrens overschrijden worden even adequaat bestreden als rampen en crises in de eigen regio.
- We versterken onze crisisbeheersing met internationale ontwikkelingen, ervaringen en innovaties.

Wat gaan we doen om dat effect te bereiken?

Om het gewenste effect te hebben doen wij het volgende:

- We werken aan een in crisisomstandigheden goed georganiseerde structuur voor leiding, coördinatie en informatiemanagement en een gecoördineerde regionale incidentbestrijding, zowel operationeel als bestuurlijk, door:
 - in een crisisplan uit te werken hoe deze structuur eruit ziet en dit crisisplan actueel te houden;
 - de juiste mensen te selecteren voor de functies van Leider CoPI, Operationeel leider en Informatiemanager (CoPI, ROT, BT)¹;
 - afspraken te maken over de manier van werken in en tussen de crisisteams.
 - deze mensen en crisisteams op te leiden, te trainen en te laten oefenen en te faciliteren in de juiste middelen;
 - bedrijven en instellingen te helpen om hun eigen crisisorganisatie zo goed mogelijk in te richten.
- We zorgen ervoor dat we de crisisteams voorbereiden op de risico's die we van tevoren kunnen bedenken, waaronder de operationele voorbereiding op risicovolle evenementen.
- We evalueren en leren van oefeningen en inzetten en meten het presterend vermogen van de crisisorganisatie.
- We monitoren de kwaliteit van onze crisisorganisatie permanent, door tijdens oefeningen en inzetten de operationele prestaties te meten en daar waar nodig bij te sturen.
- We leveren input aan de vorming van de landelijke meldkamerorganisatie, zodat deze zo goed mogelijk kan functioneren.
- We werken nauw samen met de veiligheidsregio's Drenthe, Flevoland, Noord- en Oost Gelderland, Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid.
- We leveren een bijdrage aan de landsgrensoverschrijdende samenwerking met Duitsland, samen met de veiligheidsregio's Twente, Drenthe en Groningen.
- We werken internationaal samen in een EU-subsidie programma. In 2019 organiseren we een internationale hoogwater-oefening in het kader van dit project.

¹ CoPI = Commando Plaats Incident, ROT = Regionaal Operationeel Team, BT = Beleidsteam.

4.2.2 GHOR

Beleidskader

Zie 4.1.2.

Welk effect heeft ons werk in 2019?

Met het programma GHOR willen we de volgende effecten hebben:

- Mensen in onze regio kunnen ook op momenten van crisis rekenen op zo goed mogelijke geneeskundige hulpverlening.
- Mensen hebben meer kans om een levensbedreigend medisch noodgeval te overleven. Denk daarbij aan een hartstilstand of een grote bloeding.

Wat gaan we doen om dat effect te bereiken?

- We werken aan een in crisissomstandigheden goed georganiseerde structuur voor leiding, coördinatie en informatiemanagement binnen het geneeskundige netwerk – dit doen wij door:
 - de juiste mensen te selecteren voor functies in onze eigen crisisorganisatie;
 - deze mensen op te leiden, te trainen en te laten oefenen;
 - zorginstellingen te helpen om hun crisisorganisatie zo goed mogelijk in te richten.
- We zorgen ervoor dat we onze eigen crisisorganisatie voorbereiden op de risico's die we van tevoren kunnen bedenken.
- Zoveel mogelijk mensen in onze regio leren hoe zij levensreddend moeten handelen. Om dat te bereiken maken we gebruik van organisaties die hier expertise in hebben.
- Onze input aan de vorming van de Landelijke Meldkamerorganisatie en het zorgcoördinatiecentrum draagt bij aan een goed functionerende meldkamerorganisatie.

4.2.3 Bevolkingszorg

Beleidskader

Door de colleges van B&W is een regionaal team Bevolkingszorg aangewezen met vijf concrete bevolkingszorgtaken:

1. het geven van voorlichting aan de bevolking;
2. het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking;
3. het verzorgen van nazorg voor de bevolking;
4. het registreren van slachtoffers;
5. het registreren van schadegevallen.

Deze taken zijn naar drie hoofdtaken ingedeeld: crisiscommunicatie, acute bevolkingszorg en herstellzorg (nafase).

De elf gemeenten in Veiligheidsregio IJsselland vervullen deze taken op het gebied van bevolkingszorg in een regionaal verband. De gemeenten dragen zorg voor de financiering en leveren met elkaar de mensen, die samen het regionale team vormen. Leden van het team nemen vrijwillig deel en zijn geselecteerd op hun enthousiasme, beschikbaarheid op bijzondere tijden en

bekwaamheid. Daarnaast nemen gemeenten de verantwoordelijkheid om enkele lokale taken zelf te organiseren.

Dit zorgt er voor dat de gemeentelijke taken op het gebied van crisisbeheersing adequaat in regionaal verband kunnen worden uitgevoerd. Als uitgangspunten gelden daarbij:

- crisistaken worden uitgevoerd door specialisten of ze passen bij dagelijkse werkzaamheden: Een kleine crisiskern stuurt aan, regionaal wat moet, lokaal wat kan;
- crisisspecialisten beschikken over specifieke kwaliteiten en krijgen tijd om deze te onderhouden: de juiste man/vrouw op de juiste plek ondersteunt door de eigen hoofdwerkgever;
- het aantal crisisspecialisten staat in verhouding met de aard en omvang van de klus en de inzetfrequentie: we kiezen kwaliteit boven kwantiteit;
- de voorbereiding op de crisistaken sluit aan bij de praktijk: We kiezen voor een realistische, maar ook efficiënte voorbereiding op taken.

Onze bevolkingszorg is zo ingericht dat zoveel mogelijk vorm en inhoud gegeven kan worden aan de uitgangspunten en de prestatie-eisen van het door het Veiligheidsberaad vastgestelde rapport 'Bevolkingszorg op orde 2.0, eigentijdse Bevolkingszorg, volgens afspraak'.

Welk effect heeft ons werk in 2019?

- Bevolkingszorg functioneert als een team bij het voorbereiden op en het bestrijden van rampen en crises en de gevolgen daarvan voor mens, dier en milieu.
- Medewerkers van het team Bevolkingszorg zijn betrouwbaar en op hun taak toegerust. Hiertoe bevorderen we dat de functionarissen van het team Bevolkingszorg:
 - enthousiast zijn en zich vóór de crisis inspinnen om tijdens de crisis te weten wat ze moeten doen;
 - competent zijn;
 - opgeleid, getraind en geoefend zijn;
 - informatiegestuurd optreden;
 - gefaciliteerd worden in de uitvoering van hun taken.
- Inwoners, bedrijven, instellingen, bestuurders en gemeenteambtenaren zijn tevreden over de wijze waarop de processen crisiscommunicatie en nazorg zijn georganiseerd.

Wat gaan we doen om dat effect te bereiken?

- In samenspraak met de gemeenten selecteren van de functionarissen van het team Bevolkingszorg. De daadwerkelijke aanname gebeurt door de gemeente waar de functionaris werkt.
- We bieden opleidingen, trainingen, oefeningen, middelen, toegang tot informatie(systemen), werkinstructies, informatiekaarten en dergelijke aan, om de leden van het team Bevolkingszorg toe te rusten op hun taak.
- We werken de processen crisiscommunicatie en nazorg nader uit en bieden specifieke opleidingen, trainingen en oefeningen aan om deze processen robuust te organiseren.

Wat gaat het programma Crisisbeheersing kosten?

Programma CRISISBEHEERSING	Rekening 2017	begroting 2018	begroting 2019	meerjarenramingen x € 1.000		
				2020	2021	2022
Exploitatielasten:						
<i>Crisisbeheersing</i>	€ 894.055	€ 717.598	€ 666.078	€ 665	€ 663	€ 663
<i>GHOR</i>	€ 1.127.101	€ 1.006.566	€ 1.048.910	€ 1.049	€ 1.048	€ 1.048
<i>Bevolkingszorg</i>	€ 247.619	€ 325.214	€ 414.370	€ 414	€ 414	€ 414
Exploitatiebaten:						
<i>Crisisbeheersing</i>	€ -41.120	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
<i>GHOR</i>	€ -40.962	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
<i>Bevolkingszorg</i>	€ -139.596	€ -139.596	€ -142.527	€ -142	€ -142	€ -142
Kostenaandeel ondersteuning (indirecte kosten)	€ 484.921		€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamde saldo baten en lasten	€ 2.532.018	€ 1.909.782	€ 1.986.831	€ 1.986	€ 1.983	€ 1.983
Onttrekking reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Storting reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamd resultaat	€ 2.532.018	€ 1.909.782	€ 1.986.831	€ 1.986	€ 1.983	€ 1.983

5 Programma Brandweezorg

Ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen zijn aan de orde:

- De omgevingswetgeving is volop in beweging. Dit heeft impact op het werk van de brandweer. Zie hiertoe de paragraaf 'wettelijke ontwikkelingen' in de inleiding.
- Sinds *Brandweer over morgen* besteden we veel meer aandacht aan het voorkomen van incidenten door het vergroten van het (brand)veiligheidsbewustzijn en het verhogen van de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven.
- In de regio's is de afgelopen jaren ervaring opgedaan met het landelijk kader Uitruk op Maat. Normaalgesproken is een brandweervoertuig bemenst met zes personen. Uitruk op maat richt zich op situaties waarbij met minder mensen kan worden uitgerukt. De resultaten van de landelijke evaluatie in 2018 worden gebruikt om in 2019 de mogelijkheden te verkennen om wat dit betreft maatwerk toe te passen op andere vormen van hulpverlening, zoals hulpverlening bij verkeersongevallen.
- Heroverweging Visie op vrijwilligheid: we willen nu en straks de juiste mensen, met de juiste middelen, op de juiste plek beschikbaar hebben om een vitale brandweerorganisatie te zijn. De organisatie bestaat voor een groot deel, circa 75%, uit vrijwilligers (die trouwens wel een vergoeding krijgen voor de tijd die zij kwijt zijn aan oefenen en inzetten). Vrijwilligheid staat echter steeds meer onder druk. De nieuwe generatie zet zich graag in voor maatschappelijke thema's als veiligheid, maar wil zich niet te lang vastleggen. In 2018 wordt de landelijke Visie op vrijwilligheid heroverwogen.
- Extreem en grof geweld, waaronder terreur (hierna: extreem geweld) zijn onderwerpen die het nieuws veelvuldig bereiken. Bij extreem geweld zullen politie, ambulance, brandweer en partners moeten samenwerken om slachtoffers te redden en de gevolgen van het extreem geweld zoveel als mogelijk te beperken.

5.1 Deelprogramma Voorkomen

Beleidskader

In artikel 3 van de Wet veiligheidsregio's staat dat tot de brandweezorg ook behoort:

- het voorkomen van brand;
- het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand;
- het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

Welk effect heeft ons werk in 2019?

- Na inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021 zijn wij een brandweerorganisatie, die proactief bijdraagt aan een integrale en samenhangende benadering van risico's door het bevoegd gezag, met als resultaat een veiliger en gezondere fysieke leefomgeving. We richten ons hierbij onder andere op preventieve maatregelen om een brand te bestrijden als die zich voordoet en op vluchtmogelijkheden.

- Het brandveiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven is vergroot, zodat we als samenleving vaker incidenten voorkomen en weten 'wat te doen' als het toch mis gaat.

Wat gaan we doen om dat effect te bereiken?

- We maken afspraken met gemeenten over de wijze waarop de veiligheidsregio participeert in het tot stand komen van omgevingsvisies, -plannen en –vergunningen en voeren deze afspraken uit.
- We voeren adviesgesprekken met bedrijven en inwoners waarin regels én risico's worden behandeld.
- We richten ons met de aanpak Brandveilig leven op zorgvuldig gekozen risico- en kansgroepen, zoals verminderd zelfredzame ouderen en leerlingen. In 2019 voeren we daartoe een scholingscampagne uit bij 20% van de basisscholen in de regio. Voor de aanpak Brandveilig Leven werken we intensief en professioneel samen met beïnvloeders in dat specifieke veld. In 2019 maken we afspraken met minimaal vijf organisaties die invloed hebben op onze doelgroepen verminderd zelfredzame ouderen en leerlingen.

5.2 Deelprogramma Bestrijden

5.2.1 Algemeen

Beleidskader

De Wet veiligheidsregio's omschrijft de taken van de brandweer en geeft in nadere regels vereisten voor de kwaliteit en kwantiteit van de organisatie en de uitvoering. Veiligheidsregio IJsselland heeft structuren en kaders daarvoor onder andere vastgelegd in het Organisatieplan, het brandrisicoprofiel en in het dekkingsplan. Het vastgestelde brandrisicoprofiel geeft die locaties in de regio aan waar een hoge mate van brandrisico aanwezig is. Het dekkingsplan geeft aan hoe snel de brandweer op een bepaalde locatie aanwezig kan zijn. In 2018 wordt het huidige dekkingsplan herzien. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het landelijke kader RemBrand. Eind 2018 wordt het vernieuwde dekkingsplan ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur.

Welk effect heeft ons werk in 2019?

- Branden en ongevallen (op de weg, het spoor, het water en bij bedrijven) worden zo goed mogelijk bestreden.

Wat gaan we doen om dat effect te bereiken?

- We zorgen voor operationele brandweerposten: bemenst en voorzien van adequaat materieel en informatie;
- We zorgen voor operationeel leidinggevende (piket)functionarissen: getraind en voorzien van informatie.
- We zorgen ervoor dat we in 90% van de incidenten voldoen aan de opkomsttijden in het in 2018 geactualiseerde dekkingsplan.

- Actuele brandrisico's zijn inzichtelijk met behulp van een (digitaal) dynamisch brandrisicoprofiel, waarop snel geanticipeerd kan worden.
- We nemen de inzichten uit de evaluatie van het landelijke kader 'Uitruk op Maat' mee in het programma toekomstbestendige brandweer.
- Er wordt een regionale visie op vrijwilligers opgesteld aan de hand van de landelijke heroverwegingen op dit vlak.
- De brandweer is voorbereid op het optreden bij extreem geweld. Hiervoor is personeel getraind en is noodzakelijk materieel aangeschaft.

5.2.2 Meldkamer

Zie de paragraaf 'Samenwerking' in de inleiding.

Welk effect heeft ons werk in 2019?

- De burger ontvangt de snelst mogelijke brandweershulp;
- Het aantal nodeloze brandmeldingen is verminderd;
- Het project dat in 2020 leidt tot de samenvoeging van de meldkamers in Oost-Nederland is afgerond.

Wat gaan we doen om dat effect te bereiken?

- We bekostigen voor ons deel het gebouw, de ICT en de (opgeleide en getrainde) brandweercentralisten;
- We monitoren de uitruktijden van de brandweerposten en passen de alarmering van posten aan als de burger daarmee snellere brandweerbijstand ontvangt;
- Bij een automatische alarmering wordt bij daarvoor van te voren bepaalde abonnees eerst de melding geverifieerd door middel van contrabellen. Daarnaast wordt een aantal nevenwerkzaamheden voor het Openbaar brandmeldsysteem uitgevoerd door centralisten. Dit bestaat onder meer uit het acteren op storingen en het behandelen van verzoeken tot testen van een installatie.

- In fase 4 van de samenvoeging van de meldkamers (2019) vindt implementatie plaats van maatregelen die noodzakelijk zijn voor de overgang. Harmonisatiemaatregelen worden, bij voorkeur, zo veel mogelijk al in de huidige meldkamers ingevoerd.

Wat gaat het programma Brandweezorg kosten?

Programma BRANDWEERZORG	Rekening 2017	begroting 2018	begroting 2019	meerjarenramingen x € 1.000		
				2020	2021	2022
Exploitatielasten programma (directe kosten)						
<i>Brandweer</i>	€ 26.254.260	€ 28.241.687	€ 29.297.410	€ 29.688	€ 29.920	€ 30.072
<i>Meldkamer</i>	€ 1.015.537	€ 920.392	€ 966.992	€ 967	€ 967	€ 967
<i>Strategie & beleid</i>	€ 12.459	€ 69.785	€ 78.029	€ 78	€ 78	€ 78
Exploitatiebaten programma (directe baten)						
<i>Brandweer</i>	€ -1.098.961	€ -321.020	€ -289.306	€ -289	€ -289	€ -289
<i>Meldkamer</i>	€ -243.884	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
<i>Strategie & beleid</i>	€ -20.000	€ -20.150	€ -20.000	€ -20	€ -20	€ -20
Kostenaandeel ondersteuning (indirecte kosten)	€ 10.943.402		€ -	€ -	€ -	€ -
Eenmalige kosten visie bluswater		€ 900.000				
Geraamde saldo baten en lasten	€ 36.862.813	€ 29.790.694	€ 30.033.125	€ 30.424	€ 30.656	€ 30.808
Onttrekking reserves	€ -1.279.673	€ -935.699	€ -35.302	€ -23	€ -44	€ -84
Storting reserves	€ 645.846	€ 598.688	€ 491.966	€ 122	€ -	€ -
Geraamd resultaat	€ 36.228.986	€ 29.453.683	€ 30.489.789	€ 30.523	€ 30.612	€ 30.724

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2017	begroting 2018	begroting 2019	meerjarenramingen x € 1.000		
				2020	2021	2022
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -38.488.293	€ -39.756.134	€ -40.928.787	€ -40.996	€ -40.996	€ -40.996
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Inverdieneffect			€ -352.000	€ -352	€ -352	€ -352
Geraamde saldo baten en lasten	€ -38.488.293	€ -39.756.134	€ -41.280.787	€ -41.348	€ -41.348	€ -41.348
Onttrekking reserves	€ -929.024	€ -67.360	€ -67.360	€ -	€ -14	€ -24
Storting reserves	€ 100.763	€ 90.428	€ 116.298	€ 11	€ -	€ -
Geraamd resultaat	€ -39.316.554	€ -39.733.066	€ -41.231.849	€ -41.337	€ -41.362	€ -41.372

6 Verplichte paragrafen

6.1 Paragraaf risico's en weerstandsvermogen

Veiligheidsregio IJsselland kenmerkt zich door risicomanagement in het primaire proces. Aan het managen van de veiligheidsrisico's van burgers ontleent de organisatie immers haar bestaansrecht. Toch heeft de veiligheidsregio meer risico's te managen, vooral ten aanzien van de bedrijfsvoering (bijv. ICT, HR, juridisch, kwaliteit, fraude). Deze risico's moeten minstens zo goed gemanaged worden om het primaire proces te laten functioneren. De risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering van Veiligheidsregio IJsselland zijn de afgelopen maanden in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's wordt onze organisatie in staat gesteld om op een verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de huidige risico's en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van onze organisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van onze organisatie in kaart te brengen. Uit de inventarisatie zijn vanuit de verschillende teams risico's in beeld gebracht met een mogelijk financieel gevolg, die van belang zijn voor de programmabegroting 2019 en volgende jaren. In het navolgende overzicht zijn de tien risico's gepresenteerd met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit.

Nr	Risico gebeurtenis	Kans	Maximaal financieel gevolg
1	Grootschalige/langdurige inzet waarvan de kosten boven het hiervoor geraamde bedrag komen en geen compensatie plaatsvindt.	10%	€ 1.500.000
2	Rente wordt hoger dan waarmee we in de begroting rekening hebben gehouden.	30%	€ 500.000
3	Fiscale controle van de Belastingdienst (boete).	30%	€ 500.000
4	Bericht stijging van pensioenpremie nadat begroting is vastgesteld.	50%	€ 190.000
5	Datalek van geregistreerde gegevens (privacygevoelig of vertrouwelijk).	50%	€ 250.000
6	Reserve transitie meldkamer blijkt onvoldoende om de hogere kosten die daaruit voortvloeien te kunnen opvangen.	50%	€ 250.000
7	Het Veiligheidsberaad neemt besluiten met financiële en personele gevolgen voor Veiligheidsregio IJsselland.	70%	€ 100.000
8	Minder aanbieders voor oefentrajecten op de markt waardoor inschrijvingen bij aanbestedingen hoger uitvallen dan verwacht.		
9	Wijzigingen in beleid of financiering van de Rijksoverheid.	50%	€ 100.000
10	Complexiteit Europese aanbestedingen.	50%	€ 100.000

Weerstandsvermogen

Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland. Met behulp van een zogenaamde Monte-Carlo (MC)-simulatie is het verband tussen risico en aan te houden weerstandsvermogen bepaald. In een MC-simulatie wordt het gedrag van de risico's over een groot aantal jaren nagebootst. Aan de hand van een dergelijke simulatie ontstaat een beeld van de financiële gevolgen van risico's alsof men 100.000 jaar onder exact dezelfde omstandigheden zou functioneren. Dit biedt de mogelijkheid een statistische analyse uit te voeren op 100.000 schattingen van de totale schadelast van het risicoprofiel. In de eerste plaats leidt dit tot uitspraken over met welke mate van zekerheid de beschikbare weerstandsvermogen, gegeven het huidige risicoprofiel, voldoende is om de risico's op te vangen. Daarnaast geeft deze analyse antwoord op de vraag welke risico's het meest bepalend zijn in de bepaling van de aan te houden risicovoorziening. Het terugdringen van deze risico's heeft het grootste effect. Deze analyse geeft het volgende beeld:

Zekerheids- percentage	Overschrijdings- kans	Bedrag (in € mln.)
25%	75%	0,44
50%	50%	0,63
75%	25%	0,88
80%	20%	0,95
90%	10%	1,18
95%	5%	1,46
99%	1%	2,06

Daarbij is de overschrijdingskans + zekerheidspercentage altijd 100%. 75% zekerheid dat het bijbehorende bedrag voldoende is om de risico's op te vangen betekent automatisch een kans van 25% dat dit bedrag niet voldoende is. Deze tabel geeft de relatie tussen betrouwbaarheid en aan te houden weerstandsvermogen aan.

Veiligheidsregio IJsselland heeft op dit moment een weerstandsvermogen van één miljoen euro. Het algemeen bestuur heeft in het voorjaar van 2017 besloten om vooralsnog met de huidige beschikbare reserve/weerstandscapaciteit van 1,0 miljoen euro te volstaan in plaats van de berekende 1,18 miljoen euro en aan de hand van ervaringen met risicomanagement de komende jaren pas definitieve uitspraken te doen over de eventuele aanpassing van de hoogte van de aan te houden reserve/weerstandscapaciteit.

Financiële kengetallen

In 2014 heeft een adviescommissie, een rapport uitgebracht over de vernieuwing van het BBV. Uit dit rapport kwam naar voren dat er diverse ontwikkelingen zijn die vragen om vernieuwing van regels met betrekking tot de begroting en verantwoording van openbare lichamen. Het ministerie van BZK onderschreef deze signalen en oplossingsrichting. De adviezen van de commissie vormden de aanleiding voor wijziging van het BBV. Eén van de wijzigingen betreft het verplicht opnemen van

een uniforme basisset financiële kengetallen door gemeenten en provincies en gemeenschappelijke regelingen. Hieronder een overzicht van de kengetallen, die voor Veiligheidsregio IJsselland van toepassing zijn.

Kengetallen 2019	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Netto schuldquote	59%	71%	64%
Solvabiliteitsratio	10%	10%	11%
Structurele exploitatieruimte	-1,2%	0%	0%

Netto schuldquote

Het kengetal netto schuldquote ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling. De netto schuldquote geeft aan of de gemeenschappelijke regeling investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de VNG- uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (100%) dit als voldoende kan worden bestempeld, dit is met 64% het geval bij Veiligheidsregio IJsselland.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeenschappelijke regeling. Wanneer wij het solvabiliteitspercentage afzetten tegen vergelijkbare veiligheidsregio's kan worden gesteld dat Veiligheidsregio IJsselland met 11% een laag solvabiliteitspercentage heeft.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de gemeentelijke bijdrage en BDuR-uitkering. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Het percentage voor Veiligheidsregio IJsselland ligt iets onder 0%, want de structurele lasten worden voor een klein deel gedekt door incidentele bijdrage (maatwerkafpraak gemeente Olst-Wijhe). Voor een mogelijke structurele tegenvaller in de toekomst zullen wij de deelnemende gemeente een voorstel doen hoe deze financieel te dekken.

6.2 Paragraaf bedrijfsvoering

Beleidskader

In de dienstverleningsovereenkomst (DVO) zijn de taken en verantwoordelijkheden van de eenheid Bedrijfsvoering vastgelegd, en is de kwaliteit van de dienstverlening gedefinieerd. In de DVO wordt ook de nieuwe ontwikkelopgave voor 2019 uitgewerkt. Hoewel formeel bedoeld voor de GGD, is de DVO ook van toepassing op de veiligheidsregio.

Wat willen we bereiken?

Facilitaire zaken

Het team Facilitaire zaken richt zich in 2019 op het efficiënt en effectief uitbesteden van het onderhoud van de gebouwen en diensten. Daar waar mogelijk wordt aansluiting gezocht met andere teams binnen de veiligheidsregio. Daarnaast gaat het team Facilitaire zaken, in samenspraak met de gemeenten, in 2019 een start maken met het onderzoeken van verduurzaming van het gebruik van de gebouwen om op die manier een bijdrage te leveren aan het klimaatakkoord van Parijs, waarbij is afgesproken dat alle overheidsgebouwen uiteindelijk CO2-netraal worden. Recentelijk is de Europese aanbesteding Elektriciteit afgerond, met als resultaat dat met ingang van 1 januari 2019 is voorzien in duurzame energie (biomassa).

HRM

Duurzame inzetbaarheid blijft in 2019 het speerpunt van het team HRM. Duurzame inzetbaarheid wordt steeds belangrijker in een complexer wordende omgeving waarvan we een groter beroep doen op de wendbaarheid van onze medewerkers. Het vergroten van het persoonlijk leiderschap en het blijvend leren en ontwikkelen zijn essentiële componenten die centraal staan in ons beleid voor 2019. Het reeds ingezette leiderschapsontraject krijgt een vervolg in 2019, omdat onze leidinggevenden ook een belangrijke actor zijn in het wendbaar maken en houden van onze medewerkers.

Informatie en automatisering (I&A)

Het veilig stellen van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van digitale en niet-digitale informatie blijft in 2019 een speerpunt. Dit betekent het verder uitrollen van de maatregelen die het dagelijks bestuur eind 2017 vaststelde. In 2019 houdt I&A zich met name bezig met het vernieuwen van de bestaande ICT-voorzieningen op de diverse posten. Werkplek- en netwerkhardware worden vernieuwd. Ook de dataverbindingen worden opnieuw aanbesteed met aandacht voor de groeiende behoefte aan bandbreedte. De producten en diensten catalogus I&A wordt opnieuw tegen het licht gehouden om te bezien of de faciliteiten nog passen bij de werkstijlen van de medewerkers. Dit geldt ook voor de audiovisuele middelen op de diverse posten.

Financiën

Het in 2018 in productie genomen nieuwe financieel systeem zal verder worden uitgebouwd en toegankelijk gemaakt ter versterking van integraal management. Deze ontwikkeling is gericht op het mogelijk maken van integrale sturing aan de voorkant van het beleidsproces en op het laagste niveau van de organisatie. Onderliggend zal gelet op rechtmatigheid aanpassingen in de interne regelgeving vorm gegeven worden en werkprocessen worden herijkt. Daarnaast zal het financieel beleid worden geactualiseerd als gevolg van veranderende wet- en regelgeving.

Verplichte indicatoren

Wij zijn vanaf de begroting 2018 verplicht de onderstaande beleidsindicatoren op te nemen. In het kader van de wens om tot meer vergelijkbare resultaten te komen moet een basisset van beleidsindicatoren worden gehanteerd die bij ministeriële regeling vastgesteld is.

Taakveld	Naam	Eenheid	Indicator
0. bestuur en ondersteuning	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,55
0. bestuur en ondersteuning	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Bij jaarrekening
0. bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 39,72
0. bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2%
0. bestuur en ondersteuning	Overhead	% van de totale lasten	18%

Financieel kader

Het beschikbare financieel kader voor de eenheid Bedrijfsvoering is gebaseerd op de beschikbare middelen uit de oorspronkelijke begrotingen van Veiligheidsregio IJsselland en GGD. Inmiddels is dit financieel kader in drie bezuinigingsstappen bijgesteld. Voor de taken waarbij sprake is van samenwerking met betrekking tot de bedrijfsvoering tussen GGD en veiligheidsregio, is een overeenkomst 'kosten voor gemene rekening' gesloten. Kern van de 'gemene rekening' is dat geen BTW verrekend hoeft te worden en dat de financiële risico's, op basis van de gehanteerde verdeelsleutel, gedeeld worden over de deelnemende partijen. De verdeelsleutel tussen Veiligheidsregio IJsselland en GGD is bij aanvang van de regionalisering vastgesteld op 56 om 44 procent. Aanpassing van deze verdeelsleutel is niet wenselijk, want dit leidt tot een belastingheffing. De financiële bijdrage 2019 van de GGD is 2.363.375 euro, dit is een stijging van 96.900 euro. De stijging wordt veroorzaakt door de toegepaste loon- en prijsindexeringen.

De kosten van bedrijfsvoering maken onderdeel uit van de overheadkosten.

6.3 Paragraaf verbonden partijen

In deze paragraaf geven wij inzicht in 'derde rechtspersonen' waarmee Veiligheidsregio IJsselland een bestuurlijke en financiële band heeft. Deze band is er door participatie in een vennootschap of deelneming in een stichting. Met een bestuurlijk belang bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Met een financieel belang bedoelen wij dat Veiligheidsregio IJsselland middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op Veiligheidsregio IJsselland kunnen worden verhaald. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio IJsselland bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

Meldkamer Oost Nederland

Doelstelling

Het bestuur van Veiligheidsregio IJsselland heeft volgens artikel 35 van de Wet veiligheidsregio's de beschikking over een gemeenschappelijke meldkamer, die is ingesteld en in stand wordt gehouden door het bestuur voor de brandweertaak, de geneeskundige hulpverlening, het ambulancevervoer en de politietaak. Met dien verstande dat de nationale politie zorg draagt voor het in stand houden van de meldkamer politie, als onderdeel van de meldkamer en de vergunninghouder van de ambulancezorg voor de ambulancezorg.

Per 1 oktober 2010 is de gemeenschappelijke regeling Meldkamer Oost Nederland van kracht. De meldkamer is gevestigd in Apeldoorn en het bestuur van de gemeenschappelijke regeling is gevestigd in Zwolle.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van Veiligheidsregio IJsselland is verantwoordelijk voor de multidisciplinaire meldkamer en de alarmcentrale van de brandweer. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Meldkamer Oost Nederland voert het beheer van de meldkamerfaciliteiten. De kosten voor de exploitatie worden op basis van een begroting (en nacalculatie) gedeclareerd bij Veiligheidsregio IJsselland.

Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering

Beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de leden in het bestuur.

Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (Stichting BOGO)

Doelstelling

Het bevorderen van de opleiding, oefening en training van brandweerm medewerkers. Hieronder vallen geen commerciële en marktgerichte activiteiten. Stichting BOGO is gevestigd te Zwolle.

Bestuurlijk en financieel belang

Het algemeen bestuur van de stichting bestaat uit zestien leden. Het stichtingsbestuur benoemt de bestuursleden. Veiligheidsregio IJsselland heeft twee leden in het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit zes leden van het algemeen bestuur. Na liquidatie van de stichting komt het aanwezig batig saldo ter beschikking van de deelnemende samenwerkingsverbanden.

Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering

Beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de twee leden in het algemeen bestuur en de bestuurlijke afvaardiging in het dagelijks bestuur.

6.4 Paragraaf financiering

Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (FIDO) bepaalt dat een financieringsparagraaf in de begroting wordt opgenomen. Ook is vastgelegd welke informatie de financieringsparagraaf dient te bevatten. Dit zijn de:

- kasgeldlimiet;
- renterisiconorm;
- liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte;
- rentevisie;
- rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie.

Treasurystatuut

Veiligheidsregio IJsselland heeft in december 2013 een treasurystatuut vastgelegd. In dit treasurystatuut is een aantal zaken gedetailleerd uitgewerkt voor (rente)risicobeheer, koersrisicobeheer en kredietrisicobeheer. Hiervoor is een door gemeenten en andere veiligheidsregio's gehanteerd format gebruikt. Enkele belangrijke zaken die zijn vastgelegd betreffen: het gebruik van derivaten die niet meer zijn toegestaan, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de verschillende functies.

Het kabinet heeft besloten dat alle decentrale overheden vanaf 1 januari 2014 gaan schatkistbankieren, waaronder ook de gemeenschappelijke regelingen. Dit geldt ook voor de veiligheidsregio.

Berekening kasgeldlimiet 2019

De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt 8,2%. Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op de korte schuld (korter dan 1 jaar). Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. Daarom wordt de kasgeldlimiet gekoppeld aan het begrotingstotaal, dat wil zeggen de totale lasten van de begroting inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen. In de praktijk is dat de begroting zoals die naar de toezichthouder wordt gezonden. Als, naar het oordeel van de toezichthouder, de begroting doelbewust is opgeblazen, dan kan de toezichthouder maatregelen nemen om het totaal te corrigeren.

De kasgeldlimiet voor Veiligheidsregio IJsselland bedraagt $0,082 * € 44,2 \text{ miljoen} = € 3,6 \text{ miljoen}$. Tot aan deze limiet kan kort (looptijd < 1 jaar) worden geleend.

De informatie over de kasgeldlimiet staat in de begroting en het jaarverslag. De verplichte kwartaalopgaven komen daarmee te vervallen. Voor de interne bedrijfsvoering blijven de kwartaalrapportages van belang om overschrijdingen tijdig te signaleren. Als meer dan twee achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet wordt overschreden, moet de toezichthouder

(provincie) hiervan op de hoogte worden gesteld. Er wordt dan een plan opgesteld, waarin staat hoe in de toekomst aan de kasgeldlimiet voldaan wordt.

Renterisiconorm

Door berekening van de renterisiconorm verkrijgen wij inzicht in de omvang van de schuld waarover in enig jaar renterisico's worden gelopen. De renterisiconorm is gebaseerd op het begrotingstotaal. Het Rijk heeft regels gesteld hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal dienen te beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (FIDO). Hoeveel geld gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen mogen lenen (herfinancieren), is afhankelijk van de hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld geleend mag worden voor een periode van maximaal één jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend (herfinanciering) mag worden voor een periode langer dan één jaar.

Door de samenhang tussen beide normen, zijn gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden gedwongen naar een evenwichtige opbouw van hun leningenportefeuille te zoeken. De doelstelling achter deze renterisiconorm is dat we de leningenportefeuille zo moeten spreiden, dat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. Om dat te kunnen realiseren, stellen wij een goede meerjarige liquiditeitsprognose op en actualiseren wij deze periodiek.

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. De jaarlijkse aflossing mag maximaal 20% van het begrotingstotaal zijn. Voor Veiligheidsregio IJsselland gaat het om € 8,84 miljoen. Praktisch betekent dit dat de veiligheidsregio veel vrijheid heeft in het aantrekken van leningen met een looptijd langer dan één jaar en dat wij langlopende leningen moeten splitsen in verschillende looptijden.

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Door de toename van materieel en kapitaalgoederen en de tijdelijke overname van een deel van de brandweerkazernes en -posten heeft Veiligheidsregio IJsselland een financieringsbehoefte. Dit leidt tot omvangrijke uitgaande kasstromen waardoor het aantrekken van leningen noodzakelijk was en is.

Voor de tijdelijke overname van de brandweerkazernes is per 1 januari 2014 in totaal € 28,9 miljoen geleend van verschillende gemeenten. Bij het aantrekken van deze leningen voor de huisvesting is de looptijd van de lening per gebouw aangesloten op de resterende herzieningstermijn (herzieningstermijn is maximaal tien jaar).

Afgelopen jaren zijn er vier langlopende leningen komen te vervallen. De kazernes in Kampen, Zwolle, Nieuwleusen en Zwartsluis zijn weer overgedragen aan de gemeenten.

Voor investering in het materieel is in 2015, 2016 en 2017 een langlopende lening aangetrokken. In 2015 is € 7 miljoen aangetrokken voor 20 jaar tegen 1,05%, in 2016 € 5 miljoen voor twintig jaar tegen 1,65% en in 2017 € 6 miljoen voor 20 jaar tegen 1,79%. Wij denken in 2020 weer een langlopende lening te moeten afsluiten. Bij het aantrekken is/wordt met de kasgeldlimiet en de

renterisiconorm rekening gehouden. De organisatie probeert zoveel mogelijk met kort geld te financieren. Door adequaat de renteontwikkelingen te blijven volgen kan optimaal gebruik worden gemaakt van de huidige lage rentepercentages.

Rentevisie

Ook in de begroting 2019 gaan wij uit van 2,5% rente voor bestaand en nieuw aan te trekken materieel en 3,5% voor het tijdelijk overnemen van een aantal gebouwen. Wanneer tegen lagere percentages leningen aangetrokken kunnen worden dan begroot, zal dit tot lagere rentelasten leiden voor Veiligheidsregio IJsselland.

Voor de incidentele voordelen, als deze zich voordoen, worden via de tussentijdse bestuursrapportages voorstellen gedaan over de verwerking van deze voordelen.

Over de reserves en voorzieningen wordt geen rente berekend. Voor het meerjarenperspectief hanteren wij dezelfde rentepercentages.

Renteschema

a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 853.922
b. De externe rentebaten	-/-	€ -
Totaal door te rekenen externe rente		€ 853.922
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend.	-/- €	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- €	-
	-/-	€ -
Saldo door te rekenen externe rente		€ 853.922
d1. Rente over eigen vermogen		€ -
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		€ -
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		€ 853.922
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	€ 853.922
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		€ -

Rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

De opbrengst uit de financieringsfunctie is de creditrente in rekeningcourant (schatkistbankieren). Op begrotingsbasis beschouwen we de ontvangen rente (geringe) als incidentele inkomsten.

Financieringsportefeuille

Ten tijde van het opstellen van deze begroting is de gehele leningenportefeuille nog niet bekend. Voor het tijdelijk overnemen van gebouwen is de financiering aangetrokken via de betreffende gemeenten en is de lening gelijk aan de boekwaarde van de kazerne. In 2015 t/m 2017 zijn drie langlopende leningen aangetrokken (totaal € 18 miljoen voor 20 jaren). Voor de financiering van de vervangingsinvesteringen verwachten wij in 2019 geen langlopende lening aan te trekken. Vanaf 2020 zullen de nieuwe tankautospuitten geleverd worden en is de verwachting dat een langlopende lening noodzakelijk is.

6.5 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Met uitzondering van de gebouwen die jonger zijn dan 10 jaar wordt de huisvesting gehuurd van de elf gemeenten. De huurprijs wordt gebaseerd op de kostprijs voor de gemeenten. Op basis van de begrotingen van de gemeenten zijn de volledige huisvestingskosten in beeld gebracht inclusief de kosten voor groot onderhoud.

Het groot onderhoud voor alle brandweerkazernes wordt uitgevoerd door de gemeentelijke vastgoedonderdelen. De kosten van dit groot onderhoud zijn in de nulmeting in beeld gebracht en maken naast de gemiddelde kapitaallasten deel uit van de huurprijzen. Bij de nog zeven brandweerkazernes die vanaf 2014 in eigendom zijn van Veiligheidsregio IJsselland wordt het gemiddelde bedrag van het meerjarig groot onderhoudsplan gehanteerd als vergoeding aan de gemeente.

Binnen Veiligheidsregio IJsselland is het team Beheer & Techniek belast met het beheer en het onderhoud van al het rijdend materieel en de bijbehorende materialen. In de nog jonge organisatie wordt continu gewerkt aan efficiencyverbeteringen op dit gebied, waarbij telkenmale de balans moet worden gezocht tussen betrokkenheid van vrijwilligers in brandweerkazernes en de nodige zakelijkheid vanuit de organisatie. Vanaf het tweede kwartaal 2018 wordt gewerkt met een meerjaren-onderhoudsplanning van al het materieel.

6.6 Paragraaf bezuinigingen & efficiency- en schaalvoordelen

In 2013 is het financieel kader van de nieuwe veiligheidsregio (na regionalisering van de gemeentelijke brandweer) bepaald. Bij de bestuurlijke afronding hiervan is besloten dat de nieuwe organisatie zelf de nadelige effecten van de btw-compensatie en de kosten van uitvoering van het sociaal plan op diende te vangen. Daarnaast is besloten om vanaf 2015 aanvullend een taakstelling op te nemen. Deze aanvullende taakstelling van € 330.000 per jaar leidt tot een verlaging van de gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio.

Omvang taakstelling 2014	2019	2020	2021	2022	2024
a. nadelig BTW-effect	423.000	498.000	573.000	648.000	798.000
b. effecten (aflopend) sociaal plan	50.000	40.000	30.000	20.000	0
c. extra taakstelling	330.000	330.000	330.000	330.000	330.000
totaal	803.000	868.000	933.000	998.000	1.128.000

In het meerjarenbeeld loopt de in te vullen taakstelling nog met € 130.000 op van € 998.000 in 2022 naar € 1.128.000 in 2024 (vanwege een nog oplopend btw-nadeel met 2 jaar x € 75.000 = € 150.000 met daartegenover een geraamde afloop van de extra kosten van het sociaal plan met 2 jaar x - € 10.000 = - € 20.000).

In de vergadering van het algemeen bestuur van december 2014 is vastgesteld op welke manier aan deze taakstelling wordt voldaan. Deze bezuinigingen, die met name gericht zijn op efficiencyverbetering. Het dienstverleningsniveau van de veiligheidsregio blijft in stand na deze bezuinigingen. Het totaal aan vastgestelde bezuinigingen is hoger dan de taakstelling. Het voordeel in 2019 is gebruikt ter dekking van de extra kosten van de nieuwe ontwikkelingen vanaf 2018.

Hieronder is dit in een overzicht weergegeven.

	2019	2020	2021	2022
Bezuinigingstaakstelling 2014	€ 803.000	€ 868.000	€ 933.000	€ 933.000
Bezuinigingsvoorstellen	€ 836.000	€ 868.000	€ 933.000	€ 933.000
Verschil	€ -33.000	€ 0	€ 0	€ 0

Efficiency- en schaalvoordelen

Naast de herijking van de verdeelsystematiek is parallel binnen Veiligheidsregio IJsselland ook een analyse gemaakt van mogelijke structurele efficiency- en schaalvoordelen en besparingen op basis van de jaarrekeningen 2014 en 2015, conform bestuurlijke afspraak.

In totaal is een nettobedrag van 1 miljoen euro aan besparingen door de veiligheidsregio in beeld gebracht. De besparingsvoorstellen betreffen vooral schaal- en efficiëntievoordelen. De voorstellen grijpen niet diep in op het dienstverleningsniveau en de vrijwilligersorganisatie binnen de veiligheidsregio. De gevolgen van deze besparingen zijn verwerkt in de gemeentelijke bijdrage vanaf 2017.

Inverdieneffect begroting 2019

Tevens kwamen wij er, tijdens een vorig jaar uitgevoerde analyse van de salarissen, achter dat de werkgeverslasten op diverse toelagen (afbouw, garantie, beschikbaarheid, onregelmatigheid) niet verwerkt zijn in de begroting. Dit is in de eerste bestuursrapportage 2017 reeds gemeld, waarbij is aangegeven dat dit structureel in de begroting van 2019 verwerkt zou gaan worden. Het gaat om een bedrag van 352.000 euro. Hierover is afgesproken dat de veiligheidsregio dit gaat verdienen en financiële dekking gaat zoeken in de eigen begroting. De hieruit voortvloeiende begrotingswijziging wordt vervolgens verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2019.

Bezuinigingen voormalige gemeentelijke brandweerbegrotingen

In het kader van de bezuinigingen is het voor een volledig beeld goed om op deze plaats even terug te kijken op twee aspecten die bij de afronding van de financiële nulmeting en het financieel kader eveneens aandacht verdienen. Dit schept een totaal beeld van de efficiëncyslagen die er al zijn gemaakt.

1. Al verwerkte bezuinigingen bij de elf brandweerkorpsen in de begrotingen 2012 en 2013.

a. Bezuinigingen in brandweerbegroting 2012	€ 700.000
b. Geplande bezuinigingen brandweer 2013 e.v.	€ 850.000
Totaal ingevulde/geplande bezuinigingen op brandweertaak door gemeenten voor 1-1-2014 *)	€ 1.550.000

**) leidt tot een lager instapbudget voor gemeenten*

2. Afspraken financiële nulmeting omtrent inrichting nieuwe organisatie

a. Versoering inrichting overhead VRIJ t.o.v. toegerekende overhead gemeenten aan brandweer	€ 775.000
b. Zichtbaar maken opbrengst restwaarde brandweervoertuigen	€ 85.000
Totaal afspraken inrichtingskader (lastenverlaging t.o.v. situatie met 11 korpsen) *)	€ 860.000

**) verwerkt in meerjarenbegroting 2014-2017, leidt tot lagere bijdrage t.o.v. situatie voor 1-1-2014*

Samengevat

Samenvattend een totaalbeeld van gerealiseerde en geplande kostenverlaging op het brandweerbudget met ± € 4,89 miljoen. Dit bedrag komt neer op kostenreductie van 13,8% van de huidige totale gemeentelijke bijdrage.

7 Formatieplan 2019

Het vastgestelde formatieplan (inclusief de herziening in najaar 2016 en bezuiniging) komt neer op 285,33 fte formatieplaatsen. Het onderstaande overzicht geeft een beeld van de hoofdindeling en omvang van de hoofdprocessen en ondersteunende diensten in de organisatie. De formatie is inclusief de gezamenlijke bedrijfsvoering Veiligheidsregio/GGD. De brandweervrijwilligers in IJsselland (circa 800) maken geen deel uit van het formatieplan, de (brandweer)formatie betreft uitsluitend de beroepsbrandweer. Hetgeen onverlet laat, dat ook vrijwilligers een substantieel aandeel leveren in de arbeidsuren van diverse brandweerprocessen.

Formatieplan 2019 (totaal 285,33 fte*)			
Directie	4,93	Staf & Beleid	14,11
Brandweer		GHOR	8,94
Brandweertzorg	92,14		
Incidentenbestrijding	17,76	Overig (flexibele schil)	10,00
Risicobeheersing	28,50		
Vakbekwaamheid	17,00	Bedrijfsvoering	
Beheer & Techniek	18,94	HRM	14,50
	174,34	Financiën	13,00
		ICT	14,00
Meldkamer (centralisten)	7,60	Facilitaire zaken	16,50
			58,00
Veiligheidsbureau	7,41		

*) - alle onderdelen incl. leiding en secretariële ondersteuning)

- in fte's (1,0 fte = 36,00 uur per week)

In de begroting wordt volstaan met een weergave op hoofdlijnen van de formatie. De organisatieontwikkeling naar aanleiding van de zelfevaluatie is verwerkt in bovenstaand overzicht.

8 Balans 2019 – 2022

8.1 Algemeen

In dit hoofdstuk is de geprognostiseerde balans tot en met 2022 opgenomen. De meerjarenbalans is een samenstelling van de balansgegevens van Veiligheidsregio IJsselland. Het jaar 2017 heeft als basis gediend en vervolgens is met de beschikbare gegevens een raming gemaakt voor de jaren daaropvolgend.

BALANS VEILIGHEIDSRGIO IJSSELLAND						
bedragen x € 1.000						
Activa	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Meerjarenraming		
				2020	2021	2022
VASTE ACTIVA						
Materiële vaste activa Huisvesting (kazernes)	10.123	8.148	7.405	7.177	6.478	461
Overige materiële vaste activa	19.231	25.405	24.974	26.078	26.958	27.223
Financiële vaste activa	26	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	29.380	33.553	32.379	33.255	33.436	27.684
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen en overlopende activa	2.044	656	2.925	2.925	2.925	2.925
Uitzettingen in Rijks schatkist	5.082	0	0	0	0	0
Liquide middelen	395	125	125	125	125	125
Totaal vlottende activa	7.521	781	3.050	3.050	3.050	3.050
TOTAAL ACTIVA	36.901	34.334	35.429	36.305	36.486	30.734

Passiva	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Meerjarenraming		
				2020	2021	2022
EIGEN VERMOGEN						
Algemene reserve	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Bestemmingsreserve ontwikkeling Veiligheidsregio	344	200	200	133	66	0
Bestemmingsreserve transitie meldkamers	450	450	450	450	450	0
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	1.131	1.785	2.358	2.468	2.411	2.303
Bestemmingsreserve egalisatie opleiden en oefenen	100	0	0	0	0	0
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	555	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	3.580	3.435	4.008	4.051	3.927	3.303
VOORZIENINGEN	0	0	0	0	0	0
LANGLOPENDE SCHULDEN	28.265	24.614	25.595	25.391	25.186	19.081
KORTLOPENDE SCHULDEN						
Kasgeldlening financiering materiële activa	0	3.500	1.076	2.113	2.623	3.600
Liquide middelen	0	0	0	0	0	0
Schulden en overlopende passiva	5.056	2.785	4.750	4.750	4.750	4.750
Totaal kortlopende schulden	5.056	6.285	5.826	6.863	7.373	8.350
TOTAAL PASSIVA	36.901	34.334	35.429	36.305	36.486	30.734

8.2 Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

Bij de bepaling van de waarderingsgrondslagen van de huisvesting en het brandweermaterieel is uitgegaan van de historische verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving op de materiële vaste activa vindt plaats volgens de lineaire methode met inachtneming van de verwachte levensduur, zoals vastgelegd in een bijlage bij de financiële uitgangspunten. Het grensbedrag waarboven investeringen worden geactiveerd bedraagt € 5.000.

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit vorderingen, transitoria en liquide middelen. Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

De algemene reserve en de bestemmingsreserves zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende schulden

Ter financiering van de overname van de boekwaardes van negen brandweerpaden en van het brandweermaterieel van de gemeentes moeten door Veiligheidsregio IJsselland leningen worden aangetrokken. De waardering hiervan is tegen de nominale waarde minus aflossingen.

Kortlopende schulden

De waardering van de kortlopende schulden is tegen de nominale waarde.

8.3 Toelichting activa

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa huisvesting

Circa 23% (in 2018: 24%) van de materiële vaste activa wordt gevormd door de huisvesting. Hierbij gaat het per 31-12-2019 nog om vijf brandweerpaden, die tijdelijk in eigendom zijn genomen om de btw-herziening van enkele miljoenen euro's te voorkomen. Door de verkoop van de kazernes zit hier een afloop in.

Materiële vaste activa brandweermaterieel

De materiële vaste activa bestaat uit de overgenomen boekwaarde zoals was opgenomen in de activa van de elf gemeenten (staat C) plus oude veiligheidsregio en de boekwaarde van de bedrijfsvoering activa van de GGD. De totale omvang van al het (brandweer)materieel bedraagt ultimo 2019 25 miljoen euro.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen en overlopende activa

Hierbij gaat het om vorderingen op publiek- en privaatrechtelijke lichamen, vooruitbetaalde bedragen en overige vorderingen. Het ultimo 2019 in de meerjarenbalans opgenomen bedrag van

2,9 miljoen euro is gebaseerd op het gemiddelde van de historische gegevens van de laatste jaren. Voor de jaren na 2019 wordt ervan uitgegaan, dat de omvang hiervan ongewijzigd zal blijven.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen vormt de sluitpost van de geprognostiseerde balans. Het betreft de optelsom van het ultimo 2019 verwachte tegoed op de bankrekening en het op dat tijdstip in de organisatie aanwezige kasgeld.

8.4 Toelichting passiva

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

Voor de organisatie heeft het eigen vermogen enerzijds een ‘financieringsfunctie’ van de materiële vaste activa en anderzijds een ‘bufferfunctie’ voor incidentele tekorten en bedrijfsrisico’s. De algemene reserve is het deel van het vermogen, waarop geen specifiek door het algemeen bestuur aangegeven bestemming rust en is 1 miljoen euro. Uit de inventarisatie van de aanwezige risico’s blijkt dit voldoende zekerheid te bieden om grotendeels de risico’s op te vangen. Hiermee wordt voldaan aan de opmerking van diverse gemeenten dat het weerstandsvermogen te laag is. Verder wordt voorgesteld de incidentele compensatie van 67.360 euro van Steenwijkerland en Staphorst via een onttrekking uit de bestemmingsreserve ontwikkelingen VR te doen. Voor een toelichting op de uitgangspunten voor de bepaling van de omvang van de algemene reserve wordt verwezen naar de paragraaf risico’s en weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd om aan reeds aangegane en toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Het totaal van de bestemmingsreserves per 31 december 2019 zal naar verwachting 3 miljoen euro bedragen.

Voor de bestemmingsreserve ‘Ontwikkeling veiligheidsregio’ is uitgegaan van de verwachte stand per 31 december 2017. Rekening houdende met alle (verwachte) onttrekkingen, die zijn vermeld in de begroting of wijzigingen over 2018, resulteert dit in een reserve van € 200.000 op 31 december 2019.

Eind 2012 is van het Rijk een incidentele bijdrage ontvangen van € 400.000. Hiervan is door het algemeen bestuur besloten dat deze middelen worden ingezet ter dekking van de kosten die de transitie van de meldkamers met zich meebrengt. In de begroting is dit vertaald door hiervoor een afzonderlijke ‘bestemmingsreserve transitie meldkamers’ te benoemen. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2015 is besloten om € 50.000 extra te storten in deze reserve, waarmee het totaal op € 450.000 zal komen. Hoe dit in verhouding staat tot de in de toekomst daadwerkelijke frictiekosten is op dit moment nog niet bekend en vormt hiermee een risico. Aangezien het tijdstip en de wijze waarop voornoemd bedrag besteed wordt nog onbekend is, is dit bedrag meerjarig tot en met 2021 als reservering blijven staan.

Met ingang van 2014 is een egaliseringsreserve gevormd voor de kapitaallasten. In de begroting (en dus ook in de gemeentelijke bijdrage) wordt rekening gehouden met de gemiddelde kapitaallasten.

De werkelijke kapitaallasten fluctueren echter jaarlijks. Deze jaarlijkse fluctuaties worden gedempt via deze egalisatiereserve. Het saldo van deze reserve loopt de komende jaren eerst op, maar neemt op termijn weer af. Ultimo 2019 is de geraamde 'bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten' 2,36 miljoen euro.

Langlopende schulden

De overname/ investeringen van het (brandweer)materieel maakt het voor Veiligheidsregio IJsselland noodzakelijk leningen af te sluiten.

Een gedeelte (3,6 miljoen euro) kan tijdelijk volgens de geldende kasgeldlimiet worden gefinancierd met kortlopende leningen. Voor het resterende deel zullen langlopende leningen moeten worden afgesloten. Om te voldoen aan de regels omtrent de kasgeldlimiet hebben wij in 2015, 2016 en 2017 langlopende leningen afgesloten (totaal € 18 miljoen). Bij het aantrekken is met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm rekening gehouden.

Voor de tijdelijke overname van de negen brandweerkazernes is per 1 januari 2014 in totaal € 28,9 miljoen geleend van de betreffende gemeenten. Bij het aantrekken van deze leningen voor de huisvesting is de looptijd van de lening per kazerne afgestemd op de resterende herzieningstermijn (herzieningstermijn is maximaal tien jaar). In de meerjarenraming is rekening gehouden met de aflossing van deze leningen. Eind 2019 wordt er nog een bedrag van 7,6 miljoen euro geleend bij gemeenten.

Kortlopende schulden

Zoals hiervoor bij langlopende schulden is vermeld, wordt overeenkomstig de kasgeldlimiet, een deel van de materiële vaste activa gefinancierd met kortlopende leningen (max. 3,6 miljoen euro). In deze meerjarenbalans is ervan uitgegaan dat er binnen de kasgeldlimiet wordt gebleven de komende jaren tot en met 2022. Daarnaast zijn er overige kortlopende schulden. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan verschuldigde bedragen aan crediteuren, transitoria en overige overlopende posten, die zich per balansdatum voordoen. Deze laatste categorie kortlopende schulden zijn bepaald op basis van het gemiddelde van de laatste jaren.

Bijlage 1 Technische uitgangspunten begroting

Bij het opstellen van de begroting 2019 worden financiële kaders gehanteerd voor het indexeren van prijzen en lonen. De voorgestelde percentages zijn een uitwerking van het AB-besluit op 11 mei 2016, waar zij kaders en spelregels voor indexering ter voorbereiding en opstellen van de begroting Veiligheidsregio IJsselland hebben vastgesteld.

Diensten van derden en materiële kosten (bestaand beleid)

Voor de prijzen betekent dit een stijging van 1,60% ten opzichte van het jaar 2018. Bestuurlijk hebben wij afgesproken om jaarlijks de toegepaste indexeringen te monitoren, zodat wij zo dicht mogelijk bij de werkelijkheid komen. In onderstaande tabel is te zien dat wij in de begroting 2017 een prijsindexering van 0,50% hebben toegepast, maar de werkelijke indexering over het jaar 2017 is 1%. Dit betekent dat er nog 0,50% structurele tekort zit (nacalculatie) in de begroting. Voorgesteld wordt dit structurele tekort te corrigeren door de verwachte stijging van 1,60% met 0,50% op te hogen. Voor 2019 zullen de prijzen dan met **2,10%** stijgen (1,60% + 0,50%). Hetzelfde percentage wordt ook gehanteerd voor de inkomsten.

Begroting	Begroot	Werkelijk	Ruimte
2017	0,50%	1%*	-0,50%
2018	0,90%	Nog niet bekend	Nog niet bekend

* Op basis van de decemberraming van het centraal planbureau (prijsindex BBP)

Personeelslasten (bestaand beleid)

Voor de lonen betekent dit een stijging van **2,4%**. Deze raming betreft het jaar 2018 en deze wordt voor het jaar 2019 geëxtrapoleerd. Dit betekent voor de begroting 2019 dat de werkelijke loonkosten van de maand januari 2018 worden verhoogd met 2,4%. In de werkelijke loonkosten zijn dus de laatste cao-ontwikkelingen en sociale lasten meegenomen (nacalculatie). Mocht in het jaar 2019 blijken dat wij de 2,4% niet nodig hebben dan geven wij dit eenmalig, via de tussentijdse rapportages 2019, terug aan de deelnemende gemeenten en structureel via de begroting 2020 door weer uit te gaan van de werkelijke loonkosten op dat moment.

Nieuw beleid/ontwikkelingen

De ambities van Veiligheidsregio IJsselland voor de middellange termijn zijn beschreven in het Beleidsplan 2015 t/m 2018, die volgens bestuursbesluit met één jaar is verlengd. In 2018 gaan wij met de gemeenteraden in gesprek over de speerpunten van het nieuwe meerjarenbeleidsplan. De ambities worden per jaar vertaald in de begroting. Indien Veiligheidsregio IJsselland een nieuwe ontwikkeling voorziet, dan is het uitgangspunt 'nieuw voor oud' van toepassing. Effecten van beleidsintensivering en/of nieuwe ontwikkelingen worden opgevangen binnen het bestaande financiële kader. Voor 2019 zien wij de volgende beleidsontwikkelingen op ons afkomen.

Bestemmingsreserve duurzame inzetbaarheid

Mede door het opschuiven van de AOW-gerechtigde leeftijd is duurzame inzetbaarheid van medewerkers een belangrijk thema, ook binnen Veiligheidsregio IJsselland. Veiligheidsregio IJsselland zou graag willen voorkomen dat de inzetbaarheid van de medewerkers (op lange termijn) afneemt en wil streven naar een goede en gezonde inzet van haar medewerkers. Wij bereiden ons

hier beleidsmatig op voor door middel van de HRM visie die in 2016 is opgesteld en besproken in het technisch beraad GO. In de visie is duurzame inzetbaarheid opgenomen als alternatief voor het zogenaamde generatiepact, waarbij zoveel mogelijk rekening gehouden wordt met de specifieke omstandigheden en wensen van medewerkers in de verschillende fasen van hun leven en loopbaan. Wij zouden graag met het bestuur van gedachten willen wisselen over het idee om middelen beschikbaar te stellen door een bestemmingsreserve voor de duurzame inzetbaarheid te vormen.

Bijlage 2 Investerings 2019

Categorie	Investeringsbedrag
BEDRIJFSGEBOUWEN	€ 134.494
GROND EN TERREINEN	€ -
VERVOERSMIDDELEN	€ 3.365.925
MACHINES, APPARATEN EN INSTALLATIES	€ -
ICT	€ 774.110
BRANDVEILIGHEIDSVZ.	€ 1.331.001
OEFENEN	€ 14.000
JEUGDBRANDWEER	€ 7.500
	€ 5.627.031

Bijlage 3 Overzicht taakvelden en overhead

Hieronder een overzicht van de taakvelden:

Jaar 2019	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	€ -20.000	€ 78.029	€ 58.029
0.4 Overhead	€ -2.366.489	€ 10.205.150	€ 7.838.660
0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -
0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 916.569	€ 916.569
0.9 Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
0.10 Mutaties reserves	€ -102.662	€ 608.264	€ 505.602
0.11 Resultaat van de rekening baten en lasten	€ -	€ -	€ -
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ -41.360.620	€ 32.026.045	€ -9.334.575
2.1 Verkeer en vervoer	€ -	€ 367.715	€ 367.715
8.3 Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ -
	€ -43.849.771	€ 44.201.771	€ 352.000

Hieronder een overzicht van de overheadkosten:

Jaar 2019	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	€ -2.366.489	€ 7.375.470	€ 5.008.981
Directie	€ -	€ 617.630	€ 617.630
Staf & beleid	€ -	€ 923.839	€ 923.839
Managers	€ -	€ 682.866	€ 682.866
Management ondersteuning	€ -	€ 605.344	€ 605.344
	€ -2.366.489	€ 10.205.150	€ 7.838.660

Bijlage 4 Brandweerkazernes in eigendom (i.v.m. btw-herziening)

Veiligheidsregio IJsselland

Brandweerbuisvesting (tijdelijke overname i.v.m. btw-herziening)

nr.	omschrijving activa huisvesting	afschrijvings- termijn (in jaren)	investeringsjaar	Aankoopbedrag (boekwaarde 1-1-2014)	In eigendom tot
1	<u>Wesepe, Eikenweg 3</u> Grondkosten nieuwbouw kazerne Wesepe 2008 Bouwkosten nieuwbouw kazerne Wesepe 2008	n.v.t. 40	2008 2008	€ 74.899 € 508.929 € 583.828	31-12-2019
2	<u>Wesum, nieuwbouw 2013</u> Grondkosten nieuwbouw kazerne Wesum Bouwkosten nieuwbouw kazerne Wesum	n.v.t. 40	2013 2013	€ 50.000 € 530.000 € 580.000	31-12-2023
3	<u>Ommen, Schurinkstraat 44a (DOEK) (45% Brandweer)</u> Grondkosten Rotbrinkweg (€ 972.000 x 45%) Bouwkosten Rotbrinkweg (incl.pol.deel)	n.v.t. 40	2012 2012	45% € 437.400 € 2.577.217 € 3.014.617	31-12-2022
4	<u>Heeten, IJzerweg 23</u> Grond brandweerkazerne Heeten Aanpassing brandweerkazerne Heeten Nieuwbouw brandweerkazerne Heeten; gebouw Nieuwbouw brandweerkazerne Heeten; inricht terrein Nieuwbouw brandweerkazerne Heeten; interieur	n.v.t. 20 40 30 10	2011 2011 2011 2011	€ 100.701 € 5.088 € 422.952 € 47.342 € 8.280 € 584.363	31-12-2021
5	<u>Zwolle, Middelweg 235</u> Grondkosten Middelweg Nieuwbouw brandweerkazerne Middelweg (bouwkundig) Nieuwbouw brandweerkazerne Middelweg (technisch) Nieuwbouw brandweerkazerne Middelweg (inrichting)	n.v.t. 40 20 25	2013 2013 2013 2013	€ 417.600 € 2.858.400 € 1.027.608 € 290.000 € 4.593.608	31-12-2022
totalen				€ 9.356.416	

Bijlage 5 Overzicht bijdrage per gemeente 2019

	Gemeente	Percentage na de herijking	Bijdrage in begroting 2018 (exclusief maatwerk, compensatie en BV)	Maatwerk afpraak (incl. FLO bijdragen)	*) Incidentele compensatie via onttrekking reserve	Indexering 2019	Bijdrage bevolkingszorg (obv het inwoneraantal)	Totale bijdrage in begroting 2019
1	Dalfsen	5,11%	€ 1.722.407	€ -	€ -	€ 56.167	€ 7.690	€ 1.786.263
2	Deventer	18,96%	€ 6.394.319	€ 213.433	€ -	€ 208.515	€ 27.111	€ 6.843.378
3	Hardenberg	11,04%	€ 3.722.927	€ -	€ -	€ 121.403	€ 16.481	€ 3.860.811
4	Kampen	8,22%	€ 2.770.269	€ 8.169	€ -	€ 90.337	€ 14.496	€ 2.883.270
5	Olst-Wijhe	4,09%	€ 1.378.166	€ 33.419	€ -	€ 44.941	€ 4.906	€ 1.461.432
6	Ommen	3,89%	€ 1.310.581	€ -	€ -	€ 42.737	€ 4.792	€ 1.358.110
7	Raalte	6,65%	€ 2.241.265	€ -	€ -	€ 73.086	€ 10.114	€ 2.324.466
8	Staphorst	2,73%	€ 921.644	€ -	€ -2.658	€ 30.054	€ 4.572	€ 953.612
9	Steenwijkerland	8,46%	€ 2.851.642	€ -	€ -64.702	€ 92.990	€ 11.914	€ 2.891.845
10	Zwartewaterland	4,67%	€ 1.574.649	€ -	€ -	€ 51.348	€ 6.115	€ 1.632.113
11	Zwolle	26,20%	€ 8.834.053	€ 167.600	€ -	€ 288.073	€ 34.338	€ 9.324.064
	Totaal	100,00%	€ 33.721.923	€ 422.621	€ -67.360	€ 1.099.653	€ 142.528	€ 35.319.365

*) Bij de bestuurlijke besluitvorming in 2016 is besloten om Steenwijkerland en Staphorst incidenteel te compenseren tot en met 2019.

Deze compensatie vindt plaats uit de reserve van Veiligheidsregio IJsselland.

Bijlage 6 Infographic

